

Πάντειο Πανεπιστήμιο Αθηνών Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών

Σχολή Επιστημών και Οικονομίας και Δημόσιας Διοίκησης, Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης

Τμήμα Μεταπτυχιακής Εκπαίδευσης με τίτλο: «Δημόσια Διοίκηση» και

Κατεύθυνση: Δίκαιο, Τεχνολογία και Οικονομία

Θέμα: Το Δημόσιο ως Προμηθευτής

«Η ανάγκη αύξησης των εσόδων του κράτους, εξετάζοντας ως πηγή εσόδων την εκποίηση οχημάτων και ειδών μέσω της δημοπράτησής τους και η βελτιστοποίηση της διαδικασίας μέσω της ανάπτυξης των Ηλεκτρονικών Δημοπρασιών.»

Διπλωματική Εργασία στα πλαίσια του μαθήματος:

Οικονομική Κρίση και Δημόσιο Δίκαιο

Επιβλέπουσα Καθηγήτρια: Χρυσούλα Μουκίου

Συντάξασα: Ελένη Φραντζέσκα Καμπισιούλη

Αθήνα, 2015

I. Περιεχόμενα

II. Εισαγωγή	3
III. Καθορισμός της έννοιας του Δημοσίου στην εσωτερική και στην ευρωπαϊκή έννομη τάξη.....	5
1. Η έννοια του Δημοσίου στην εσωτερική έννομη τάξη.	5
2. Η έννοια της Αναθέτουσας Αρχής στην ευρωπαϊκή έννομη τάξη.....	8
IV. Οικονομική Θεωρία.....	10
1. Έσοδα Δημοσίου: Εσωτερικές πηγές προέλευσης.....	10
2. Αλλοίωση της έννοιας του Δημοσιονομικού Συμφέροντος: Διογκούμενη σημασία της έννοιας της αύξησης των εσόδων του Δημόσιου.	12
3. Η Καμπύλη Laffer και η οικονομική σημασία της.....	14
4. Μια εναλλακτική πηγή εσόδων	20
V. Διενέργεια Δημοπρασιών	21
1. Παρουσίαση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού.....	21
2. Οικονομικά Αποτελέσματα από την διενέργεια Δημοπρασιών.....	22
Α. Έσοδα από την διενέργεια Δημοπρασιών	22
Β. Κόστη λειτουργίας ΔΔΔΥ	29
3. Προτάσεις για την αξιοποίηση των εσόδων- Κοινωνικός χαρακτήρας του κράτους,	30
VI. Διενέργεια Ηλεκτρονικών Δημοπρασιών.....	33
1. Βελτιστοποίηση Διαδικασίας μέσω της εφαρμογής της Ηλεκτρονικής Δημοπρασίας.	33
2. Ανάλυση κόστους – οφέλους ή «Cost- benefit Analysis» (CBA)	34
3. Συμπεράσματα	44
4. Μέθοδοι ανάπτυξης Ηλεκτρονικής Δημοπρασίας.....	45
VII. Αντιρρήσεις για την λειτουργία του Δημοσίου ως προμηθευτή	47
VIII. Συμπεράσματα	50
IX. Επίλογος	51
X. Ευχαριστίες.....	52
XI. Βιβλιογραφία.....	53
XII. Παραρτήματα	55

II. Εισαγωγή

Με την παρούσα εργασία προσδοκείται η παρουσίαση ενός εκ των ρόλων του του Δημοσίου, αυτόν του Δημοσίου ως προμηθευτή και την αξιοποίηση της δυνατότητας που έχει σήμερα για την εκποίηση ειδών που περιέρχονται στην ιδιοκτησία του.

Στην Ελλάδα τις κρίσης, όπου απαιτείται η εύρεση πηγών χρηματοδότησης του κράτους πιο άμεσα και ποιο έντονα από ποτέ, αλλά και στην εποχή όπου το κράτος απεμπολεί μεγάλο μέρος των δραστηριοτήτων του, παραχωρώντας τες στην ιδιωτική πρωτοβουλία, μελετάται η δυνατότητα άντλησης χρηματοδότησής του, όχι από την φορολόγηση ή τον δανεισμό αλλά από ένα διαφορετικό ρόλο, αυτό του Δημοσίου ως προμηθευτή.

Τα έσοδα του Δημοσίου Τομέα με τα οποία καλύπτονται οι δημόσιες δαπάνες προέρχονται από διάφορες πηγές. Κατηγοριοποιώντας τις πηγές αυτές, θα μπορούσαμε να τις χωρίσουμε σε: φόρους, τέλη, δασμούς, έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα και δανεισμό. Στα έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα του Δημοσίου συγκαταλέγεται η συμμετοχή σε κάποια παραγωγική δραστηριότητα παρέχοντας είδη ή υπηρεσίες έναντι αμοιβής (πχ υπηρεσίες ύδρευσης- ΕΥΔΑΠ), εκποίηση περιουσίας κτλ. Στο κομμάτι της εκποίησης περιουσίας συγκαταλέγεται η ιδιοκτησία του Δημοσίου, κινητή ή ακίνητη, την οποία αγόρασε ή περιήλθε στην κυριότητά του από παραχωρήσεις, δωρεές, κατασχέσεις ή άλλες διαδικασίες όπως ο νόμος ορίζει.

Με τον όρο προμηθευτή, στην παρούσα εργασία, περιοριζόμαστε στο κομμάτι του ρόλου του κράτους ως εκποιητή ειδών και όχι ως πάροχο υπηρεσιών. Για λόγους έκτασης και περιορισμού του αντικείμενου προς μελέτη, θα παραμείνουμε στο κομμάτι της εκποίησης των κινητών στοιχείων, τα οποία άλλοτε έχουν περιέλθει στην κυριότητα του Δημοσίου ως αποτέλεσμα κατάσχεσης, άλλοτε κατόπιν παραχώρησης από ιδιώτες (φυσικά ή νομικά πρόσωπα) και άλλοτε ως είδη στο τέλος κύκλου ζωής τους προκειμένου αφενός να αφαιρεθούν από το ενεργητικό των Δημόσιων Υπηρεσιών κι αφετέρου προκειμένου να ανακυκλωθούν στα πλαίσια πολιτικών που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος. Ενδεικτικά αναφέρονται ως είδη προς εκποίηση: οχήματα που έχουν περιέλθει στην κυριότητα του δημοσίου, εξοπλισμού απαρχαιωμένου ή περιττού όπως παλαιοί υπολογιστές και γραφεία, υλικά προς ανακύκλωση όπως ακτινογραφίες, πινακίδες, αρχείο προς καταστροφή κτλ.

Όλα τα ως άνω αναφερόμενα, διατίθενται ήδη μέσω της διαδικασίας της δημοπράτησής και θα μελετηθεί αφενός η οικονομική αξία συνέχισης του έργου της εκποίησης μέσω δημοπρασιών καθώς και η προσπάθεια εφαρμογής της μεθόδου «Ηλεκτρονικής Δημοπρασίας» ως νέα μέθοδος εκποίησης.

Στην παρούσα εργασία, δεν θα προχωρήσουμε σε περεταίρω μελέτη της εκποίησης ακίνητης περιουσίας καθότι διαφοροποιούνται τόσο οι συνθήκες κάτω από τις οποίες περιέρχεται το

περιουσιακό στοιχεία στην κυριότητα του Δημοσίου, όσο και οι λόγοι εκποίησης τους, τα διαχειριζόμενα έσοδα, το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο και οι Δημόσιες Υπηρεσίες που ασχολούνται με τις εν λόγω διαδικασίες.

Στα πλαίσια αυτά, θα μελετηθεί ο σκοπός του Δημοσίου με τον νέο ή μάλλον «ανακαινισμένο» ρόλο του ως προμηθευτή, αφενός για την εξασφάλιση εσόδων, αφετέρου για την εκπλήρωση σκοπών που σχετίζονται με τον κοινωνικό του χαρακτήρα. Και στις δύο περιπτώσεις, θα γίνει προσπάθεια να αναλυθούν και να αξιολογηθούν ως προς την αναγκαιότητά αλλά και την σημασία επίτευξής τους οι ως άνω σκοποί, ειδικά σε περίοδο οικονομικής κρίσης η οποία, με την επίδραση του domino effect, επηρεάζει πολλαπλές εκφάνσεις της καθημερινής λειτουργίας του κράτους.

*

III. Καθορισμός της έννοιας του Δημοσίου στην εσωτερική και στην ευρωπαϊκή έννομη τάξη.

Προκειμένου να προχωρήσουμε σε ειδικότερες αναλύσεις, θα αναφερθούμε στον καθορισμό των όρων που θα χρησιμοποιηθούν στην παρούσα εργασία.

1. Η έννοια του Δημοσίου στην εσωτερική έννομη τάξη.

Προκειμένου να τεθούν οι βάσεις- ορισμοί των εννοιών που θα χρησιμοποιηθούν στην παρούσα εργασία, κρίνεται αναγκαίο να οριστούν οι βασικοί όροι που θα χρησιμοποιηθούν.

Ο όρος «Δημόσιο» αναφέρεται συχνά στην βιβλιογραφία ως εκ τούτου κρίνεται απαραίτητο να ορισθεί το περιεχόμενό του στην εσωτερική έννομη τάξη.

Το «Δημόσιο» απαρτίζεται από τους φορείς του. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία: **«§1 #14 Ν. 2190/1994:** Στις διατάξεις των κεφαλαίων Α', Β' και του παρόντος (Γ') υπάγονται όλοι οι φορείς του δημόσιου τομέα, όπως αυτός οριοθετείται με τις διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 και τις μεταγενέστερες συμπληρώσεις του, πριν την τροποποίηση του με το άρθρο 51 του ν. 1892/1990. Στον κατά τα ανωτέρω δημόσιο τομέα και για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος και μόνον υπάγονται επίσης:

- οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α' και Β' βαθμού,
- οι Τοπικές Ενώσεις Δήμων και Κοινοτήτων (Τ.Ε.Δ.Κ.) και η Κεντρική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.),
- οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί που έχουν εξαιρεθεί από το δημόσιο τομέα βάσει των διατάξεων του άρθρου 30 του ν. 1914/1990 και του άρθρου 22 του ν. 1947/1991,
- οι Τράπεζες στις οποίες ο διορισμός Προέδρου του Δ.Σ. ή Διοικητή υπάγεται στις διατάξεις του άρθρου 49Α του Κανονισμού της Βουλής, καθώς και οι θυγατρικές τους εταιρείες,
- τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ανήκουν στο κράτος ή επιχορηγούνται τακτικώς, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, από κρατικούς πόρους κατά 50% τουλάχιστον του ετήσιου προϋπολογισμού τους, καθώς και το Εθνικό Ίδρυμα Υποδοχής και Αποκατάστασης Αποδήμων και Παλιννοστούντων ομογενών Ελλήνων.»¹.

Συγκεκριμένα, οι διατάξεις του άρθρου 1 παρ. 6 του ν. 1256/1982 όπως τροποποιήθηκαν και ισχύουν, ορίζουν ότι: «Η αληθινή έννοια της παρ. 1 του άρθρου 9 του νόμου 1232/1982 για την "επαναφορά σε ισχύ, τροποποίηση και συμπλήρωση των διατάξεων του Ν.Δ.

¹ https://www.teicrete.gr/users/kutrulis/Nomoi_DE/Nomothiki/Nde_135-1.htm : Ορισμός «Δημοσίου»: Μ. Κουτρούλης 2003, ΤΕΙ Κρήτης.

4352/1964 και άλλες διατάξεις" είναι ότι στο δημόσιο τομέα περιλαμβάνονται όλοι οι κρατικοί φορείς ανεξάρτητα από το καθεστώς δημοσίου ή ιδιωτικού ή μικτού δικαίου που τους διέπει ήτοι:

α) οι Κρατικές ή Δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκπροσωπούνται από το νομικό πρόσωπο του Δημοσίου,

β) οι Κρατικοί ή Δημόσιοι Οργανισμοί σαν κρατικά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου,

γ) οι Κρατικές ή Δημόσιες και παραχωρηθείσες επιχειρήσεις όπως η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού, ο Οργανισμός Τηλεπικοινωνιών Ελλάδος, η Ελληνική Ραδιοφωνία - Τηλεόραση κλπ.

δ) Τα Κοινοφελή Ιδρύματα του Αστικού Κώδικα που περιήλθαν στο Δημόσιο και χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται απ' αυτό.

ε) οι Τραπεζιτικές και άλλες ανώνυμες εταιρείες στις οποίες είτε τα κατά τις προηγούμενες περιπτώσεις νομικά πρόσωπα έχουν το σύνολο ή την πλειοψηφία των μετοχών του εταιρικού κεφαλαίου είτε έχουν κρατικό προνόμιο ή κρατική επιχορήγηση, όπως η Τράπεζα Ελλάδος, η Αγροτική Τράπεζα, η Εθνική Τράπεζα, η Κτηματική Τράπεζα, η Εμπορική Τράπεζα, η Ελληνική Τράπεζα Βιομηχανικής Αναπτύξεως κ.α.

στ) τα κρατικά νομικά πρόσωπα που έχουν χαρακτηριστεί από το νόμο ή τα δικαστήρια ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, όπως ο Οργανισμός Συγκοινωνιών Ελλάδος, ο Αυτόνομος Σταφιδικός Οργανισμός και που χρηματοδοτούνται ή επιχορηγούνται από οποιοδήποτε των προαναφερομένων νομικών προσώπων.

ζ) Οι θυγατρικές ανώνυμες εταιρείες των πιο πάνω Νομικών Προσώπων των εδαφίων α' - στ' αυτής της παραγράφου που ελέγχονται άμεσα ή έμμεσα από αυτά.»².

Το Δημόσιο, όταν συμβάλλεται δρα άλλοτε ως *imperium*, ήτοι ως εκτελεστική εξουσία εξοπλισμένη με υπερέχουσα δήλωση βουλήσεως των Διοικητικών Οργάνων, και άλλοτε ως *fiscus*, ήτοι ως ιδιώτης στα πλαίσια διαχείρισης της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου. Η απάντηση στο ερώτημα πότε το Δημόσιο συνάπτει διοικητικές συμβάσεις, με βάση τα όσα ισχύουν στην εσωτερική έννομη τάξη, δεν είναι μονολεκτική.

Για να γίνει δεκτό ότι η σύμβαση είναι Διοικητική Σύμβαση, πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά 3 κριτήρια, τα οποία μάλιστα αναγνωρίζονται παγίως από την νομολογία Ανώτατου Ειδικού Δικαστηρίου και του Συμβουλίου της επικρατείας:

1. Οργανικό κριτήριο: Για να συντρέξει, πρέπει ένα από τα δύο συμβαλλόμενα μέρη να είναι το κράτος ή ΝΠΔΔ. Αν και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη είναι ιδιώτες, δεν υφίσταται διοικητική σύμβαση.
2. Λειτουργικό κριτήριο: Αναλύεται σε δύο επιμέρους συνιστώσες:

² https://www.teicrete.gr/users/kutruilis/Nomoi_DE/Nomothiki/Nde_135-1.htm : Ορισμός «Δημοσίου»: Μ. Κουτρούλης 2003, ΤΕΙ Κρήτης.

i. Πρέπει η σύμβαση που καταρτίζεται να τείνει στην λειτουργία της «Δημόσιας Υπηρεσίας³»

ή

ii. Πρέπει η σύμβαση που καταρτίζεται να τείνει στην εξυπηρέτηση σκοπού δημοσίου συμφέροντος.

Αν τείνει απλώς στην ικανοποίηση εισπρακτικών, ταμειευτικών σκοπών του Δημοσίου, τότε πρόκειται για σύμβαση Ιδιωτικού Δικαίου.

3. Το καθεστώς των συμβατικών ρητών.

Για να είναι μια σύμβαση διοικητική δεν αρκεί να συντρέχουν τα πρώτα 2 κριτήρια, πρέπει επιπροσθέτως και σωρευτικά να περιέχονται ειδικές εξουσιαστικές ρήτρες υπέρ του αντισυμβαλλόμενου Δημοσίου.

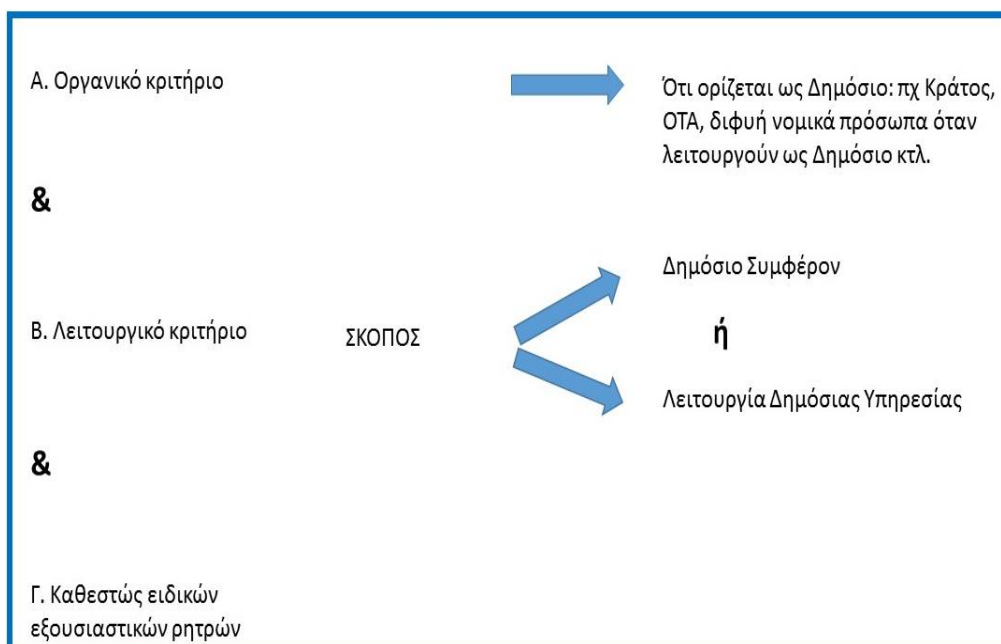
³ Δημόσια Υπηρεσία υπό λειτουργική έννοια: (σαν όρος εμπνεύστηκε από την Γαλλική μετάφραση του αντίστοιχου όρου). Σημαίνει την παροχή προς τον διοικούμενο μιας υλικής παροχής η οποία όμως και αυτή εντάσσεται στην έννοια του Δημοσίου Συμφέροντος: πχ Δημόσια Υπηρεσία της Υγείας, της Παιδείας, της Ενέργειας κτλ.

Τέσσερις βασικές αρχές πρέπει να τηρεί η Δημόσια Υπηρεσία υπό λειτουργική έννοια:

1. Η Αρχή της Συνέχειας (απρόσκοπτη λειτουργία)
2. Η Αρχή της Ισότητας (συμπεριφέρεται με ίσο τρόπο σε όλους τους πολίτες)
3. Η Αρχή της Προσαρμοστικότητας (στις εκάστοτε ανάγκες που προκύπτουν)
4. Η Αρχή της Καθολικότητας (εφαρμόζεται και ισχύει σε όλους και παντού εντός συνόρων).

Σχηματικά, τα παραπάνω, θα μπορούσαν να αποδοθούν με τον παρακάτω πίνακα (πίνακας 1).

Πίνακας 1: Σχηματική Απεικόνιση κριτηρίων Διοικητικής Σύμβασης

2. Η έννοια της Αναθέτουσας Αρχής στην ευρωπαϊκή έννομη τάξη.

Στα πλαίσια της ευρωπαϊκής έννομης τάξης, θα πρέπει αρχικά να διευκρινιστεί η διαφοροποίηση μεταξύ Διοικητικής Σύμβασης και Δημόσιας Σύμβασης.

Στην προηγούμενη ενότητα αναπτύχθηκε ο ορισμός της Διοικητικής Σύμβασης στην εσωτερική έννομη τάξη και καθορίστηκαν οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν προκειμένου να ορισθεί μια σύμβαση ως Διοικητική.

Σε ότι αφορά όμως, την ευρωπαϊκή έννομη τάξη, δεν υφίσταται ο όρος Δημόσια Σύμβαση ο οποίος έχει ευρύτερη έννοια από αυτόν της Διοικητικής Σύμβασης όπως ορίζεται στην ελληνική αλλά και την γαλλική έννομη τάξη.

Συγκεκριμένα, στην Οδηγία 2004/18/ ΕΚ προς την οποία έχει πλήρως προσαρμοστεί το ελληνικό Δίκαιο, στο αρ. 1 παρ 2 δίνεται ο ορισμός της Δημόσιας Σύμβασης: «Οι «δημόσιες συμβάσεις» είναι συμβάσεις εξ επαχθούς αιτίας οι οποίες συνάπτονται γραπτώς μεταξύ ενός ή περισσοτέρων οικονομικών φορέων και μιας ή περισσοτέρων αναθετουσών αρχών

και έχουν ως αντικείμενο την εκτέλεση έργων, την προμήθεια προϊόντων ή την παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια της παρούσας οδηγίας.»⁴.

Το κομβικό σημείο του ευρωπαϊκού Δικαίου είναι ο ορισμός της αναθέτουσας Αρχής αρ 1 παρ.9 έναντι του όρου Δημοσίου όπου χρησιμοποιήθηκε μέχρι σήμερα στην εσωτερική έννομη τάξη:

«Ως «αναθέτουσες αρχές» νοούνται: 1)το κράτος, 2)οι αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης,3) οι οργανισμοί δημοσίου δικαίου 4)και οι ενώσεις μίας ή περισσότερων από αυτές τις αρχές ή ενός ή περισσότερων από αυτούς τους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.

Ως «οργανισμός δημοσίου δικαίου», νοείται κάθε οργανισμός:

α) ο οποίος έχει συσταθεί με συγκεκριμένο σκοπό την κάλυψη αναγκών γενικού συμφέροντος που δεν εμπίπτουν στον βιομηχανικό ή εμπορικό τομέα.

β) ο οποίος έχει νομική προσωπικότητα,

και

γ) 1)η δραστηριότητα του οποίου χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου, ή 2) η διαχείριση του οποίου υπόκειται σε έλεγχο ασκούμενο από τους οργανισμούς αυτούς, ή του οποίου 3)περισσότερο από το ήμισυ των μελών του διοικητικού, του διευθυντικού ή του εποπτικού συμβουλίου του, διορίζεται από το κράτος, τις αρχές τοπικής αυτοδιοίκησης ή από άλλους οργανισμούς δημοσίου δικαίου.»⁵.

⁴ Ευρωπαϊκή Οδηγία Εναρμόνισης 2004/18/ ΕΚ, αρ. 1 παρ. 2.

⁵ Ευρωπαϊκή Οδηγία Εναρμόνισης 2004/18/ ΕΚ, αρ. 1 παρ. 9.

IV. Οικονομική Θεωρία

1. Έσοδα Δημοσίου: Εσωτερικές πηγές προέλευσης

Το κράτος, προκειμένου να εκτελέσει τις λειτουργίες του και να καλύψει τις δημόσιες δαπάνες, χρειάζεται μεταξύ άλλων και την εξασφάλιση κάποιας μορφής οικονομικών εσόδων.

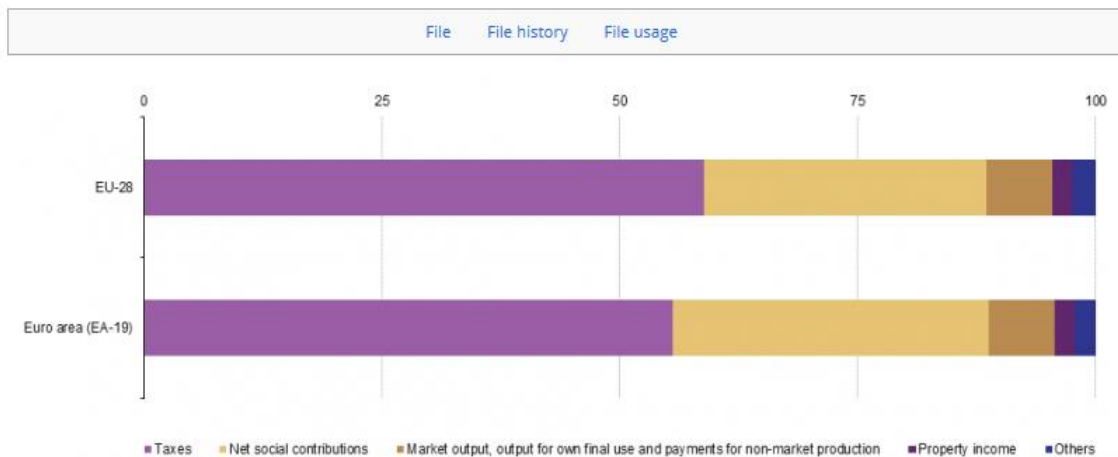
Τα έσοδα του Δημοσίου Τομέα με τα οποία καλύπτονται οι δημόσιες δαπάνες προέρχονται από διάφορες πηγές. Κατηγοριοποιώντας τις πηγές αυτές, θα μπορούσαμε να τις χωρίσουμε σε: φόρους, τέλη, δασμούς, έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα και δανεισμό⁶. Οι κύριες συνιστώσες των συνολικών εσόδων της γενικής κυβέρνησης είναι οι φόροι και οι καθαρές κοινωνικές εισφορές⁷. Ενδεικτικά, για το 2014 παρατίθεται ο πίνακας 2 στον οποίο αποτυπώνεται η εν λόγω διαπίστωση.

⁶ <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C117/130/944,3465/> : Κεφάλαιο 10- Τα Δημόσια Οικονομικά.

⁷ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Government_finance_statistics/el : Στατιστικές Δημοσίων Οικονομικών

Πίνακας 2: Κύριες συνιστώσες των συνολικών εσόδων της γενικής κυβέρνησης

File:Composition of total revenue, 2014 (1) (% of total revenue) YB15 II.png

(*) Data extracted on 21.04.2015.

Source: Eurostat (online data code: gov_10a_main)

http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/File:Composition_of_total_revenue,_2014_%28C2%B9%29_%28%25_of_total_revenue%29_YB15_II.png

Οι φόροι είναι χρηματικά ποσά που οι πολίτες είναι υποχρεωμένοι να καταβάλλουν στο Δημόσιο, χωρίς ειδική αντιπαροχή του Δημοσίου που να συνδέεται άμεσα με την καταβολή του φόρου. Οι φόροι διακρίνονται σε φόρους εισοδήματος ή άμεσοι φόροι, περιουσίας και δαπάνης ή έμμεσοι φόροι.

Οι κοινωνικές εισφορές είναι το σύνολο των εισφορών που αποδίδονται από εργοδότες και εργαζόμενους, αυτασφαλιζόμενους και ανέργους. Οι πραγματικές κοινωνικές εισφορές όπως αυτές ορίζονται από την ΕΣΛ 2010, συμπεριλαμβάνουν τις πραγματικές εργοδοτικές εισφορές, τους φόρους περιουσιακής κατάστασης, τους φόρους εισοδήματος, και οποιαδήποτε συμπληρώματα κοινωνικών εισφορών έχοντας αφαιρέσει το κόστος Κοινωνικής Ασφάλισης⁸.

⁸ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Social_contributions

2. Αλλοίωση της έννοιας του Δημοσιονομικού Συμφέροντος: Διογκούμενη σημασία της έννοιας της αύξησης των εσόδων του Δημόσιου.

Η ανάγκη του Δικαίου να αντιμετωπίσει την Οικονομική Κρίση, οδήγησε σε ουσιαστική αλλοίωση εννοιών του Δημοσίου Δικαίου που συνιστούν καινούργια δικαιοπολιτική βάση.

Αναφερόμαστε κυρίως στην αλλοίωση της έννοιας του Δημοσίου Συμφέροντος η οποία συνιστά το θεμέλιο του Δημοσίου Δικαίου. Αφενός αποτελεί την νομική βάση για την λειτουργία όλων των οργάνων της Δημόσιας Διοίκησης, αφετέρου λειτουργεί ως νομιμοποιητικός λόγος περιορισμού των ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων.

Η έννοια του Δημοσίου Συμφέροντος παραδοσιακά διακρινόταν από την έννοια του Δημοσιονομικού Συμφέροντος και από αυτήν των ταμειευτικών σκοπών του Δημοσίου. Η διάκριση αυτή καταργήθηκε στο πλαίσιο των δεδομένων της Οικονομικής Κρίσης. Με την απόφαση της Αρχής της μείζονος Ολομέλειας του ΣτΕ 668/2012, καταλύθηκε η διάκριση ανάμεσα στο Δημόσιο, στο Δημοσιονομικό και στο Ταμειευτικό Συμφέρον.

Σε τι συνίσταται όμως αυτή η έννοια της αλλοίωσης του Δημοσιονομικού Συμφέροντος;

Μπορούμε να πούμε επιγραμματικά ότι το Δημοσιονομικό Συμφέρον της χώρας, σε συνδυασμό με την ανάγκη εκπόνησης μακροχρόνιων προγραμμάτων για την εξυγίανση της οικονομικής κατάστασης της χώρας και την λήψη μεταρρυθμιστικών μέτρων σε συνδυασμό και με την έμμεση επίδραση του Ευρωπαϊκού Δικαίου οδήγησε στην νομολογιακή κατασκευή της έννοιας του «Υπέρτερου Δημοσίου Συμφέροντος» της χώρας. Πρόκειται δηλαδή για μια έμμεση αναγνώριση διαβάθμισης των όψεων του Δημοσίου Συμφέροντος.

Το Δημόσιο Συμφέρον λαμβάνει υπόψη αυτές τις 3 παραμέτρους (Δημοσιονομικό Συμφέρον, ανάγκη εκπόνησης μακροχρόνιων προγραμμάτων για την εξυγίανση της οικονομικής κατάστασης, έμμεση επίδραση του Ευρωπαϊκού Δικαίου) και ανάγεται σε Υπέρμετρο Δημόσιο Συμφέρον με τις εξής 2 συνέπειες:

- Νομιμοποιεί κάθε είδους νομική ρύθμιση η οποία σε φυσιολογικές συνθήκες μπορεί να μην έβρισκε νόμιμο έρεισμα στην κλασική έννοια του Δημοσίου Συμφέροντος.
- Η υπέρτερη έννοια του Δημοσίου Συμφέροντος ανάγεται σε νομιμοποιητικό λόγο υπέρμετρου περιορισμού ατομικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, περιορισμών ή αν όχι και καταλύοντας τον έλεγχο της Αναλογικότητας⁹.

Αυτές οι δύο συνέπειες, ενέχουν σημαντικούς κινδύνους για την έννοια του κοινωνικού κράτους δικαίου, όπως αυτό αναφέρεται στο Σύνταγμα, στον αρ. 25 παρ. 1, αφού συνδέει «το αμιγώς «οικονομικό», υπό όρους μάλιστα εξαιρετικών οικονομικών περιστάσεων που

⁹ Οικονομική Κρίση και Δημόσιο Δίκαιο, Χ. Μουκίου, 30.04.2015.

αγγίζουν το δίκαιο της ανάγκης, προσδιορίζει σήμερα «πλήρως» και χωρίς αμφίδρομη επιρροή, το «θεσμικό» του εποικοδόμημα.», αλλά και «αυτή η μονομερής οικονομική επιρροή εμφανίζει στοιχεία οικονομικού ολοκληρωτισμού αφού α) οδηγεί με μόνο γνώμονα την οικονομία και τις προτεραιότητές της, στον εξοντωτικό εμβολισμό πολλών θεμελιωδών δικαιωμάτων και, τελικώς, αυτού τούτου του κοινωνικού κράτους δικαίου...» και «β) ...σε εμβολισμό που φθάνει ως τον πυρήνα των συνταγματικών δικαιωμάτων, ήτοι χωρίς να γνωρίζει ουσιαστικό όριο. Και τούτο, διότι η περί δημοσιονομικού δημοσίου συμφέροντος νομολογία αγνοεί, στην πράξη, την έννοια του ελάχιστου ορίου θωράκισης της αξίας του ανθρώπου και της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητάς του.»¹⁰.

Ως απόρροια των παραπάνω, συμπεραίνεται ότι αφενός η κύρια πηγή εσόδων του κράτους είναι οι φόροι και οι κοινωνικές εισφορές αφετέρου, στην σύγχρονη αντίληψη περί Δημοσίου Συμφέροντος έχουν υπεισέλθει αμιγώς οικονομικές έννοιες. Παρά τους σοβαρούς κινδύνους που ελλοχεύουν στο δεύτερο αυτό στοιχείο εκφραζόμενο στην υπερβολή του, οι οποίοι σχετίζονται με την φύση του κράτους δικαίου και την κάθε αυτή έννοια του Δημοσίου Συμφέροντος, στον πυρήνα του εμπεριέχει την άλλοτε αγνοούμενη ή ακόμα και υποβιβασμένη ανάγκη για την εξασφάλιση οικονομικών πόρων ικανών να καλύψουν τις ανάγκες λειτουργίας του κράτους.

Γεννάται όμως το ερώτημα, μέχρι ποιο σημείο μπορεί το κράτος να αυξάνει αυτές τις δύο πηγές (κοινωνικές εισφορές και πόρους), προκειμένου να αυξήσει τα έσοδά του. Δεδομένης της αλλοίωσης της έννοιας του Δημοσιονομικού συμφέροντος, το κράτος, θα μπορούσε να αυξήσει υπέρμετρα την φορολόγηση και της κοινωνικές εισφορές που αιτείται από τους πολίτες επικαλούμενο τις εξαιρετικές οικονομικές περιστάσεις που αγγίζουν το δίκαιο της ανάγκης με το πρόσχημα την αδυναμίας εκπλήρωσης του χαρακτήρα του ως κοινωνικό κράτος δικαίου.

Σε αυτές τις διαπιστώσεις, υφίστανται επιχειρήματα κοινωνικού χαρακτήρα τα οποία θα αναφερθούν παρακάτω, και επιχειρήματα που σχετίζονται με οικονομικές θεωρίες. Για την δεύτερη κατηγορία επιχειρημάτων, θα αναλυθεί μία οικονομική θεωρία η οποία επαναθέτει όρια και περιορισμούς στην υπέρμετρη αύξηση φόρων και εισφορών. Η θεωρία αυτή είναι η καμπύλη Laffer.

¹⁰ Το δημόσιο δίκαιο στον αστερισμό της Οικονομικής Κρίσης, Π. Παυλόπουλος, Πέμπτο Κεφάλαιο μέρος Β, έτος 2014.

3. Η Καμπύλη Laffer και η οικονομική σημασία της.

Προκειμένου να προχωρήσουμε σε περαιτέρω οικονομική ανάλυση, θα πρέπει να απαντηθεί το ερώτημα όταν επιβάλλεται ένας φόρος από το κράτος, άμεσος ή έμμεσος, ποιος φέρει το βάρος του φόρου και πως αυτός επηρεάζει την προσφορά και την ζήτηση του εμπορευόμενου αγαθού.

Αρχικά κάνουμε τις παραδοχές ότι πρόκειται για αγαθό με ελαστική προσφορά¹¹ και ελαστική ζήτηση¹² (άρα δεν πρόκειται για περιπτώσεις μονοπωλίου ή μονοψωνίου). Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι όταν τροποποιηθεί η τιμή του αγαθού για οποιονδήποτε λόγο, αντίστοιχα θα μεταβληθεί η ζήτηση ή η προσφορά αντίστοιχα.

Έστω η καμπύλη προσφοράς S και η καμπύλη ζήτησης $D1$ ενός αγαθού (πίνακας 3). Η τομή των δυο καμπυλών $E1$ δίνει την τιμή ισορροπίας $P1$ και την ποσότητα ισορροπίας $Q1$. Αν μεταβληθεί ένας προσδιοριστικός παράγοντας της ζήτησης (π.χ. το εισόδημα, οι προτιμήσεις των καταναλωτών κτλ.), θα έχουμε μεταβολή της ζήτησης. Αυτό ισοδυναμεί γραφικά με μετατόπιση της καμπύλης ζήτησης. Ας υποθέσουμε ότι αυξάνεται η ζήτηση λόγω μεταβολής ενός προσδιοριστικού παράγοντα της ζήτησης (π.χ. αύξηση του εισοδήματος των καταναλωτών). Η καμπύλη ζήτησης τότε μετατοπίζεται δεξιά (υποθέτουμε ότι το αγαθό είναι κανονικό) στη θέση $D2$, και τέμνει την καμπύλη προσφοράς στο σημείο $E2$. Στο νέο σημείο ισορροπίας $E2$ αντιστοιχεί μεγαλύτερη τιμή ισορροπίας $P2$ και μεγαλύτερη ποσότητα ισορροπίας $Q2$. Επομένως, με σταθερή την προσφορά, όταν αυξάνεται η ζήτηση, αυξάνεται και η τιμή και η ποσότητα ισορροπίας¹³.

¹¹ Η ελαστικότητα προσφοράς μετρά τον βαθμό αντίδρασης των επιχειρήσεων στις μεταβολές της τιμής και ορίζεται ως ο λόγος της ποσοστιαίας μεταβολής της προσφερόμενης ποσότητας προς την ποσοστιαία μεταβολή της τιμής του αγαθού.

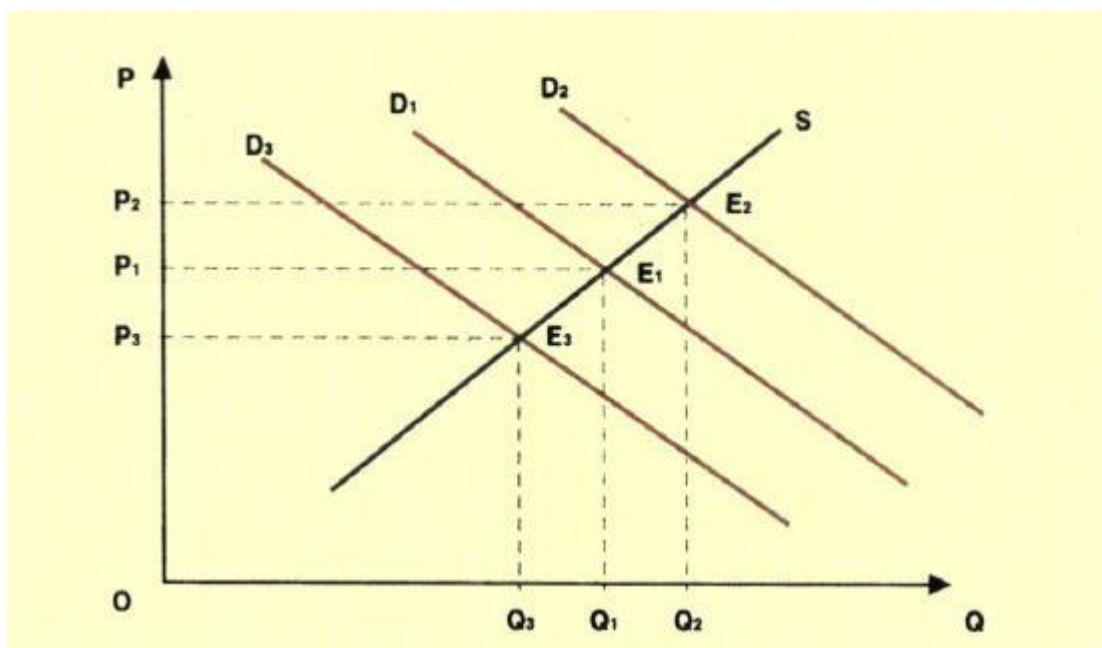
¹² Η ελαστικότητα ζήτησης χωρίζεται σε 2 κατηγορίες: Την ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή και την ελαστικότητα ζήτησης ως προς το εισόδημα.

Ο βαθμός αντίδρασης της ζητούμενης ποσότητας σε μεταβολές της τιμής μετράται από την ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή.

Ο βαθμός αντίδρασης της ζητούμενης ποσότητας σε μεταβολές του εισοδήματος μετράται από την ελαστικότητα ζήτησης ως προς το εισόδημα.

¹³ <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSEPAL-C105/211/1478,4920/>

Πίνακας 3: Μεταβολές της τιμής ισορροπίας, όταν μεταβάλλεται η ζήτηση

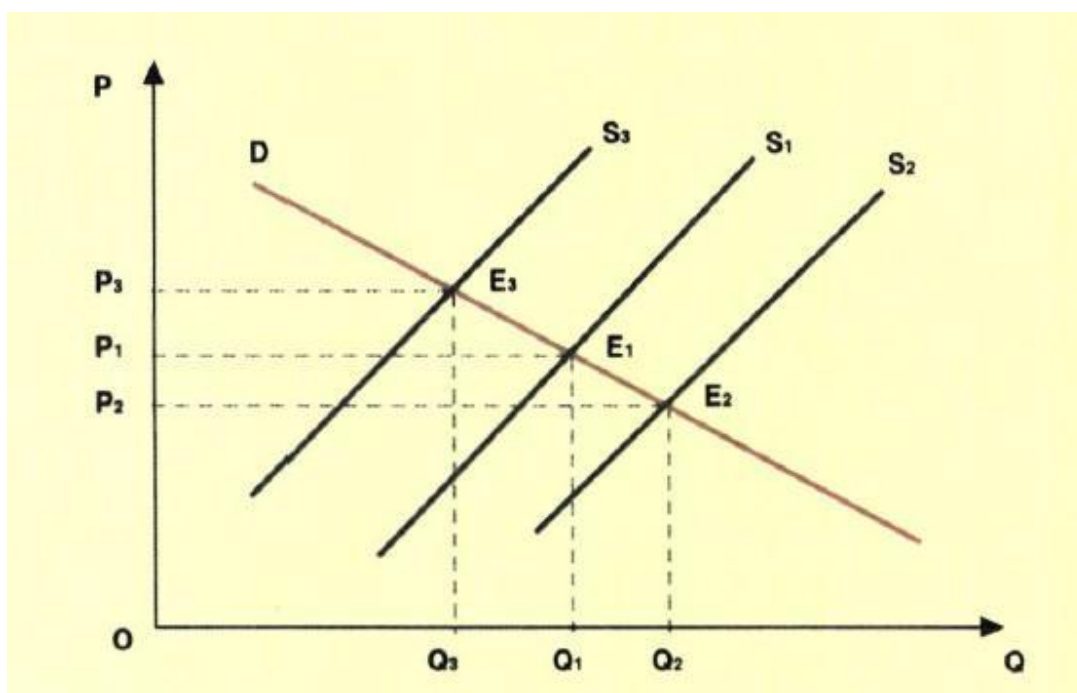

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSEPAL-C105/211/1478,4920/>

Έστω η καμπύλη προσφοράς S, και η καμπύλη ζήτησης D ενός αγαθού (πίνακας 4). Η τομή των δυο καμπυλών E₁, δίνει την τιμή ισορροπίας P₁ και την ποσότητα ισορροπίας Q₁. Όπως γνωρίζουμε, αν μεταβληθεί ένας προσδιοριστικός παράγοντας της προσφοράς (π.χ. το κόστος παραγωγής, η τεχνολογία κτλ.), θα έχουμε μεταβολή της προσφοράς. Αυτό ισοδυναμεί γραφικά με μετατόπιση της καμπύλης προσφοράς. Ας υποθέσουμε ότι αυξάνεται η προσφορά λόγω βελτίωσης της τεχνολογίας παραγωγής του αγαθού. Η καμπύλη προσφοράς τότε μετατοπίζεται δεξιά, στη θέση S₂, και τέμνει την καμπύλη ζήτησης στο σημείο E₂. Στο νέο σημείο ισορροπίας E₂ αντιστοιχεί μικρότερη τιμή ισορροπίας P₂ και μεγαλύτερη ποσότητα ισορροπίας Q₂. Επομένως, με σταθερή τη ζήτηση, όταν αυξάνεται η προσφορά, μειώνεται η τιμή ισορροπίας, ενώ η ποσότητα ισορροπίας αυξάνεται¹⁴.

¹⁴ <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSEPAL-C105/211/1478,4920/>

Πίνακας 4: Μεταβολές της τιμής ισορροπίας, όταν μεταβάλλεται η ζήτηση

<http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSEPAL-C105/211/1478,4920/>

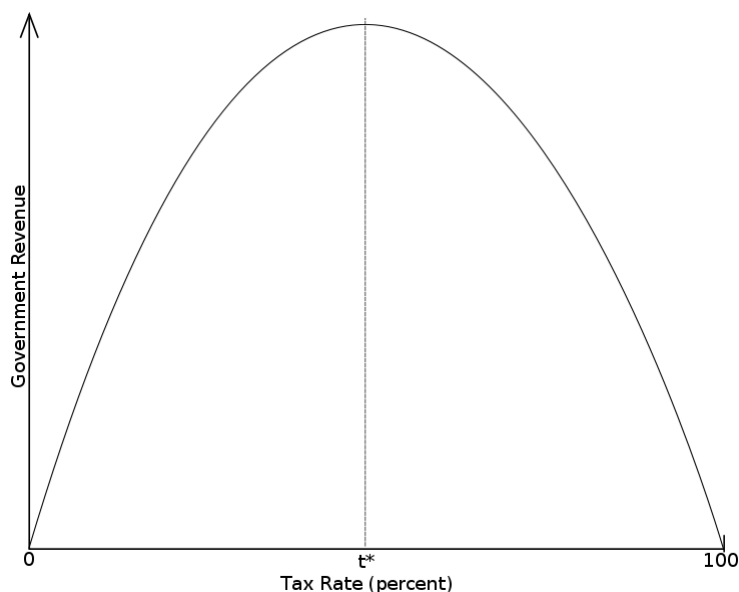
Όταν η μεταβολή της τιμής του αγαθού/ υπηρεσίας οφείλεται στην μεταβολή του φόρου ή του εισοδήματος των καταναλωτών/ πολιτών, τότε οι θεωρίες περί ελαστικότητας ζήτησης και προσφοράς εξειδικεύονται πάνω στις επιπτώσεις που προκαλεί η φορολόγηση στην αγορά και πώληση αυτών των αγαθών καθώς και στις περεταίρω μεταβολές στα έσοδα του κράτους που προκύπτουν εξαιτίας των εν λόγω αυξομειώσεων.

Το 1974, ο οικονομολόγος Arthur Laffer, αποτύπωσε την γνωστή μέχρι σήμερα Καμπύλη Laffer (Laffer Curve) επιχειρηματολογώντας εναντίον της αύξησης των φόρων που επιθυμούσε να επιβάλλει ο τότε Πρόεδρος των Η.Π.Α. Gerald Ford. Ο ίδιος, δεν θεώρησε ότι είχε εφεύρει την έννοια της εν λόγω καμπύλης, αλλά ότι αυτή είχε αποτυπωθεί στις θεωρίες των Ibn Khaldun και John Maynard Keynes.

Η καμπύλη Laffer αποτελεί μία αναπαράσταση της σχέσης των πιθανών φορολογικών συντελεστών με τα προκύπτοντα επίπεδα των κρατικών εσόδων. Συγκεκριμένα, αποτυπώνει την διαπίστωση ότι «μια σημαντική αύξηση των φορολογικών συντελεστών μπορεί να τους οδηγήσει πάνω από το ιδανικό επίπεδο, με αποτέλεσμα να πληγούν η κατανάλωση, οι επενδύσεις και εν τέλει η οικονομική ανάπτυξη και το Δημόσιο να εισπράττει λιγότερα φορολογικά έσοδα απ' όσα θα μπορούσε.¹⁵» (πίνακας 5).

¹⁵ Η καμπύλη του Laffer και η Ελλάδα - euro2day.gr.html

Πίνακας 5: Καμπύλη Laffer (Laffer Curve)

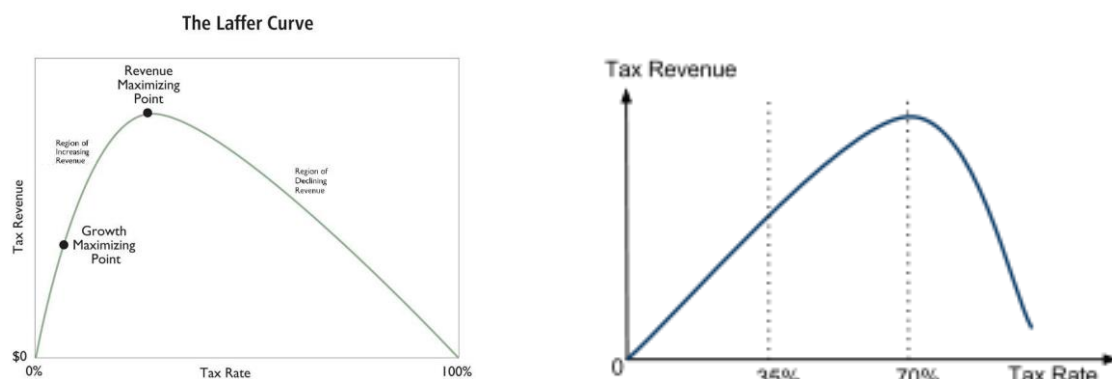

<https://en.wikipedia.org/wiki/File:Laffer-Curve.svg>

Στις πιο ακραίες εκφάνσεις της συγκεκριμένης καμπύλης, όταν δεν υπάρχει καθόλου φορολόγηση, τα έσοδα του κράτους είναι μηδενικά ενώ όταν ο φόρος αγγίζει το 100% τότε τα έσοδα είναι πάλι μηδενικά καθότι δεν υπάρχει πραγματικό κίνητρο για τους φορολογούμενους να εργαστούν, φοροδιαφεύγουν ή προχωρούν σε άλλες μορφές συναλλαγές όπως για παράδειγμα η ανταλλαγή αγαθών. Ουσιαστικά, «η καμπύλη Laffer είναι το γράφημα που μας απεικονίζει ποιοτικά την μεταβολή του ύψους των κρατικών εσόδων σε σχέση με το επίπεδο της επιβαλλόμενης φορολόγησης.».

Επιπλέον, στην εν λόγω καμπύλη αποτυπώνεται η ύπαρξη ενός βέλτιστου σημείου φορολόγησης. Όταν οι φόροι υπερβούν αυτό το σημείο, τότε τα έσοδα του κράτους μειώνονται είτε γιατί οδηγούμαστε σε μείωση της κατανάλωσης (βλ. θεωρίες για την ελαστικότητα προσφοράς και ζήτησης) είτε γιατί αυξάνεται η φοροδιαφυγή. Ο τρόπος και το ποσοστό στο οποίο θα καθορισθεί το βέλτιστο αυτό σημείο, αποτελεί αντικείμενο μελέτης και χρήζει περεταίρω έρευνας για κάθε μελετώμενη Οικονομία (πίνακας 6).

Πίνακας 6: Διαφορετικά σημεία ισορροπίας της καμπύλης Laffer

Η θεωρία αυτή δεν είναι πανάκεια και υπάρχουν κάποια ζητήματα που χωρούν περεταίρω συζήτησης και αμφισβήτησης.

Ένα σημαντικό ζήτημα παραμένει ο καθορισμός του βέλτιστου αυτού σημείου της φορολόγησης που αποτυπώνεται ως ολικό μέγιστο της καμπύλης. Στην πραγματικότητα, αυτό ξεπερνιέται εντοπίζοντας κατά την αύξηση των φορολογικών συντελεστών, το σημείο στο οποίο δεν επέρχεται αύξηση των εσόδων. Το σημείο αυτό είναι το ολικό μέγιστο της καμπύλης και περεταίρω αύξηση της φορολόγησης θα οδηγήσει σε μείωση των κρατικών εσόδων.

Επιπλέον, «παρά το αναντίρρητο γεγονός ότι με μηδενικούς φορολογικούς συντελεστές τα έσοδα του κράτους θα είναι μηδενικά, ο συντελεστής 100% δε σημαίνει απαραίτητα μηδενικά έσοδα. Τα κομμουνιστικά καθεστώτα της εποχής (1974) εφάρμοζαν το ανάλογο της 100% φορολόγησης παρέχοντας μηδενικά κίνητρα για την παραγωγή πλούτου και παρ' όλο που δεν αποτελούσαν μοντέλα οικονομικής οργάνωσης και αποδοτικότητας κατόρθωναν να συγκεντρώνουν αρκετούς πόρους για ένα αξιολύμετο διαστημικό πρόγραμμα και μια πανίσχυρη στρατιωτική μηχανή που κρατούσε ολόκληρη τη δύση σε εγρήγορση.¹⁶». Σε απάντηση αυτού του επιχειρήματος, αντιτείνεται η άποψη ότι αν «το κράτος συλλέγει όλα τα έσοδα από μια δραστηριότητα, τότε κανείς δεν έχει κίνητρο για εργασία και παραγωγή, οπότε έσοδα υπάρχουν μόνο σε περίπτωση δουλοκτητικών κοινωνιών.¹⁷».

Επιπροσθέτως, η θεωρία αυτή αποτελεί μια υπεραπλούστευση του οικονομικού συστήματος και του τρόπου με το οποίο αυτό αντιδρά στις φορολογικές διακυμάνσεις. Εν τούτοις, σε συνδυασμό με άλλα οικονομικά εργαλεία και την κατάλληλη

¹⁶ http://oikonomica.com/2014/09/19/supply_side_economics/

¹⁷ <http://www.marketingweek.gr/default.asp?pid=9&la=1&cID=1&arID=48515>

παραμετροποίηση, δίνει σημαντικές πληροφορίες για το επίπεδο φορολόγησης και τις συνέπειές του.

Και τέλος, στην πραγματικότητα υφίστανται προϊόντα και υπηρεσίες με ανελαστική προσφορά ή ζήτηση. Σε αυτές τις περιπτώσεις, όταν αναφερόμαστε σε είδη πρώτης ανάγκης (πχ. φάρμακα, παροχή υπηρεσιών υγείας, πόσιμο νερό κτλ) η υπέρμετρη φορολόγηση δεν θα οδηγήσει σε μηδενική κατανάλωση. Αυτό όμως, δεν συναπάγεται ότι το προϊόν ή η υπηρεσία θα «καταναλώνεται» στην ίδια ένταση και από την ίδια μερίδα πληθυσμού με πριν. Σε αυτό το σημείο, συμπεριλαμβάνονται και κοινωνικά κριτήρια που σχετίζονται με την λειτουργία του κράτους ως κοινωνικό κράτος δικαίου και τα οποία ουσιαστικά το εμποδίζουν από την υπέρμετρη φορολόγηση τους.

Από τα παραπάνω συμπεραίνεται ότι στα πλαίσια της ανάγκης εξασφάλισης οικονομικών πόρων ικανών να καλύψουν τις ανάγκες λειτουργίας του κράτους στα πλαίσια της διεύρυνσης του όρου Δημόσιο Συμφέρον (βλ. κεφάλαιο 2) και δεδομένου του γεγονότος ότι μέχρι σήμερα οι κύριες πηγές εσόδων του κράτους είναι οι φόροι και οι καθαρές κοινωνικές εισφορές (βλ. κεφάλαιο 1), θα μπορούσαν να διατυπωθούν οι παρακάτω απόψεις: Αφενός να αυξηθούν περαιτέρω οι φόροι και οι καθαρές κοινωνικές εισφορές ούτως ώστε να εξασφαλιστούν οι απαιτούμενοι πόροι για την λειτουργία του κράτους και αφετέρου, να βρεθούν νέοι τρόποι χρηματοδότησής του, ειδικά στα πλαίσια κάλυψης σκοπών κοινωνικού χαρακτήρα.

Στην πρώτη άποψη, μολοντί μπορεί να υπάρξει αύξηση της φορολόγησης, υπάρχουν φυσικοί φραγμοί οι οποίοι πηγάζουν από κοινωνικούς περιορισμούς. Όμως, την περίοδο της οικονομικής κρίσης και αυτοί κινδυνεύουν να παραμεριστούν καθότι δεν είναι δυνατή η σταθερή τήρηση των συνταγματικά προβλεπόμενων και διακριτών διαδικασιών με αποτέλεσμα να γίνεται μια γενική και αόριστη επίκληση της έννοιας των έκτακτων δημοσιονομικών αναγκών για να θεσμοθετηθούν μέτρα τα οποία δεν εντάσσονται στις συνταγματικές ρυθμίσεις περί του Δικαίου της Ανάγκης. Δημιουργείται έτσι ένα Δίκαιο της Ανάγκης παράλληλο με εκείνο που προβλέπει το Σύνταγμα και τις περισσότερες φορές πέρα από τα όρια του Συντάγματος. Έτσι γίνεται λόγος για το Δημόσιο Δίκαιο της Ανάγκης το οποίο δεν βρίσκει νομιμοποιητικό έρεισμα στο αρ. 48 του συντάγματος και παρ' όλ' αυτά τείνει να μονιμοποιηθεί ως δημόσιο δίκαιο με πάγιο και διαρκή χαρακτήρα¹⁸. Σε αυτήν την επικίνδυνη εξέλιξη για την προάσπιση των ατομικών, κοινωνικών και μικτών δικαιωμάτων, έρχεται μία άλλη θεωρία από την Οικονομική επιστήμη, αυτή του Arthur Laffer (βλ. ενότητα 3), η οποία κρούει τον κώδωνα του κινδύνου σε ότι αφορά την υπέρμετρη αύξηση της φορολόγησης και επισημαίνει ότι μπορεί να οδηγήσει στα ακριβώς αντίθετα από τα επιθυμητά αποτελέσματα εάν ξεπεράσει το μέγιστο σημείο της καμπύλης Laffer.

¹⁸ Οικονομική Κρίση και Δημόσιο Δίκαιο, Χ. Μουκίου, 30.04.2015

Κατά συνέπεια, το κράτος πρέπει να αναζητήσει διαφορετικούς τρόπους εύρεσης πηγών χρηματοδότησης, θεωρία που συγκλίνει στην δεύτερη άποψη.

4. Μια εναλλακτική πηγή εσόδων

Στο τέλος της τρίτης ενότητας του παρόντος κεφαλαίου αναφέρθηκε η ανάγκη εύρεσης πηγών εσόδων του κράτους πέρα από αυτούς της φορολόγησης προκειμένου να διατηρείται κατ' ελάχιστον μηδενικός, ή ακόμα και θετικός προϋπολογισμός ώστε αφενός το κράτος να καλύπτει τις υποχρεώσεις του απέναντι σε δανειστές, πολίτες και συνεργαζόμενες επιχειρήσεις και αφετέρου να συνεχίζει να παρέχει τις μέγιστες δυνατές κοινωνικές παροχές σε αυτούς που τις έχουν ανάγκη.

Έχουν ήδη αναφερθεί στην ενότητα δύο του παρόντος κεφαλαίου, οι πηγές αυτές, οι οποίες ενδεικτικά χωρίζονται σε φόρους, τέλη, δασμούς, έσοδα από επιχειρηματική δραστηριότητα και δανεισμό.

Ο τρόπος που η εκάστοτε Κυβέρνηση θα επιλέξει μέσω αυτών να καλύψει τις ανάγκες της, εντάσσεται στην σφαίρα των πολιτικών αποφάσεων που επιθυμεί να λάβει και δεν αποτελεί αντικείμενο της παρούσας εργασίας.

Στα πλαίσια άσκησης των ως άνω αναφερόμενων πολιτικών, μπορεί να ληφθούν αποφάσεις σχετικά με την δημιουργία νέων πηγών, συνοδευόμενες όμως αναγκαστικά από το σχετικό κόστος έναρξης μιας νέας δραστηριότητας όπως για παράδειγμα η δημιουργία κάποιας δραστηριότητας, ή η παροχή έναντι αμοιβής κάποιας κρατικής υπηρεσίας κτλ.

Επιπλέον, δεδομένης της ύπαρξης πληθώρας διαφορετικών τρόπων για την αντιμετώπιση του προβλήματος της εύρεσης πηγών εσόδων, θα ήταν σκόπιμο να βρεθεί μία λύση η οποία θα επίλυε παραπάνω από ένα πρόβλημα ταυτόχρονα ήτοι μια πηγή εσόδων η οποία θα μπορούσε ενδεικτικά αναφέροντας να αντλήσει έσοδα άμεσα, με την χαμηλότερη δυνατή επένδυση, σε συμφωνία με τις επιταγές του κράτους δικαίου, σεβόμενη την οικονομική ανάπτυξη των ιδιωτικών επιχειρήσεων και προσφέροντας παράλληλα λύσεις σε προβλήματα όπως αυτό της συσσώρευσης απαρχαιωμένου εξοπλισμού σε άλλες Υπηρεσίες του Δημοσίου.

Σε αυτά τα πλαίσια, υφίσταται ήδη μία Υπηρεσία του Δημοσίου η οποία λόγω της φύσης και του αντικειμένου της αποτελεί πηγή εσόδων ανεξάρτητα των πολιτικών αποφάσεων για τις υπόλοιπες πηγές και δύναται να αποτελέσει μία σημαντική πηγή εσόδων για το κράτος, ιδιαίτερα αν αξιοποιήσει τα ιδιάζοντα χαρακτηριστικά της. Αυτή, είναι η Διεύθυνση Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού του Υπουργείου Οικονομικών.

V. Διενέργεια Δημοπρασιών

1. Παρουσίαση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού.

Η Διεύθυνση Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (ΔΔΔΥ), η οποία υπάγεται στην Γενική Διεύθυνση Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών, συστάθηκε με την υπ' αριθμ. 2/84797/0025 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 2742/25.11.2011)¹⁹, με την οποία καταργήθηκε η με τον Ν.Δ. του 183/1946 ιδρυθείσα ανώνυμη εταιρία με τίτλο Οργανισμός Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού (ΟΔΔΥ ΑΕ), και μεταβιβάστηκαν όλες οι δραστηριότητες και οι υποχρεώσεις στην νέα Υπηρεσία.

Βασικό έργο της ΔΔΔΥ είναι η εκποίηση οχημάτων και ειδών που περιέρχονται στην κυριότητά του και η φύλαξη οχημάτων και ειδών που παραμένουν στις εγκαταστάσεις τους για υποθέσεις που απαιτούν περεταίρω έρευνα είτε εκκρεμεί η εκδίκασή τους. Στην την υπ' αριθμ. 2/84797/0025 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 2742/25.11.2011) αναφέρονται Προεδρικό Διάταγμα 111 του 2014 (ΦΕΚ 178/ 29.08.2014) αρ. 89, αναφέρεται : «Ο επιχειρησιακός στόχος της ΔΔΔΥ είναι η διασφάλιση της ορθής και αποτελεσματικής διαχείρισης του δημόσιου υλικού προς όφελος του Δημοσίου και των πολιτών.²⁰» ενώ στην συνέχεια αναφέρονται .

Με τον όρο τροχοφόρα οχήματα εννοούνται τα όλα τα οχήματα, τετράτροχα, δίκυκλα, τρίκυκλα επιβατηγά και φορτηγά κυκλοφορίας, διάλυσης ή Τέλους Κύκλου Ζωής.

Με τον όρο είδη, εννοούνται όλα τα αντικείμενα προς εκποίηση όπως έπιπλα, ηλεκτρονικός εξοπλισμός, ανακυκλώσιμο υλικό (πχ χαρτιά, ακτινογραφίες, πινακίδες κτλ) καθώς και πλωτά μέσα, εναέρια μέσα και οτιδήποτε δεν μπορεί να ενταχθεί στην κατηγορία τροχοφόρα.

«Τα κάθε είδους τροχοφόρα οχήματα που περιέρχονται στη διαχείριση της ΔΔΔΥ είναι κατά κανόνα μεταχειρισμένα και προέρχονται κυρίως από τα αζήτητα των τελωνείων, τα κρατικά αποσυρόμενα τροχοφόρα οχήματα, τα κατασχεμένα, τα εγκαταλελειμμένα (Ν.894/79) κ.τ.λ., και εκποιούνται με δημόσιους προφορικούς πλειοδοτικούς διαγωνισμούς (δημοπρασίες), είτε προς κυκλοφορία είτε προς διάλυση, ανάλογα με την κατάσταση που βρίσκονται κατά τις εκτιμήσεις του τμήματος εμπειρογνομώνων της ΔΔΔΥ και σύμφωνα με τις αποφάσεις της Διοίκησης»²¹ . «Χωρίς δημοπρασία επιτρέπεται η παραχώρηση τροχοφόρων μόνο προς το δημόσιο, τους ΟΤΑ και τα ΝΠΔΔ, καθώς επίσης και προς ΝΠΙΔ, εφ' όσον ο κύριος σκοπός τους είναι φιλανθρωπικός ή η εκτέλεση έργων κοινής ωφελείας

¹⁹ ΥΑ 2/84797/0025 (ΦΕΚ 2742/25.11.2011), άρθρο 1 και 2- Βλέπε Παράρτημα 1: Νομοθεσία

²⁰ ΠΔ 111 ΤΟΥ 2014 (ΦΕΚ 178/ 29.08.2014), άρθρο 89- Βλέπε Παράρτημα 1: Νομοθεσία

²¹ <http://www.oddy.gr/main.php?cat=5>

και μετά από απόφαση των Υπουργών Εσωτ. Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών, σύμφωνα με το άρθρο 2 Ν.251/76. Κανένα απολύτως άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο δεν δικαιούται να πάρει τροχοφόρο από τον ΟΔΔΥ Α.Ε. χωρίς δημοπρασία.»²².

«Σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 251/76, όπως τροποποιήθηκαν με τους Ν. 738/77, 1041/80, ... η πώληση των κάθε είδους υλικών που περιέχονται στη διαχείριση της ΔΔΔΥ γίνεται κατά κανόνα με δημόσιο προφορικό πλειοδοτικό διαγωνισμό (δημοπρασία), εκτός από ορισμένες περιπτώσεις που προβλέπεται από τους πιο πάνω Νόμους ελεύθερη πώληση για υλικά αξίας μέχρι 300,00€.»²³.

2. Οικονομικά Αποτελέσματα από την διενέργεια Δημοπρασιών.

Προκειμένου να αξιολογηθεί η ικανότητα της εν λόγω δραστηριότητας να αποφέρει έσοδα προς το Δημόσιο, πραγματοποιείται η παράθεση οικονομικών στοιχείων και των αντίστοιχων διαγραμμάτων .

Τα στοιχεία που θα εξετασθούν παραθέτουν αναλυτικά οικονομικά αποτελέσματα των ετών 2012 οπότε και ουσιαστικά ιδρύεται η νέα υπηρεσία (ΔΔΔΥ) υπό την αιγίδα του Υπουργείου Οικονομικών έως και το 2015.

A. Έσοδα από την διενέργεια Δημοπρασιών

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται όλα τα έσοδα που λαμβάνει η υπηρεσία κυρίως από την διενέργεια δημοπρασιών αλλά και από την απόδοση χρημάτων για την φύλαξη των οχημάτων ή των ειδών εντός των αποθηκών της.

α) Καθαρά έσοδα από την διενέργεια Δημοπρασιών για τα έτη 2012 έως 2015 συμπεριλαμβανομένης και της πρόβλεψης εσόδων για το 2016.

Αρχικά, θα παρατεθούν τα καθαρά έσοδα που λαμβάνει η υπηρεσία για το σύνολο των εργασιών της από το 2012 έως και το 2016 (πίνακας 7) καθώς και η στατιστική απεικόνισή τους με την χρήση διαγραμμάτων (πίνακες 8 και 9).

²² <http://www.oddy.gr/main.php?cat=5>

²³ <http://www.oddy.gr/main.php?cat=16>

Πίνακας 7: Οικονομικά στοιχεία για τα έσοδα της ΔΔΔΥ για τα έτη 2012 έως και 2016

ΕΣΟΔΑ ΕΤΩΝ 2012-2016²⁴					
ΜΗΝΑΣ	ΕΣΟΔΑ 2012	ΕΣΟΔΑ 2013	ΕΣΟΔΑ 2014	ΕΣΟΔΑ 2015	*ΕΣΟΔΑ 2016
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ	0,00	567.690,51 €	204.583,39 €	108.027,92 €	114.509,60 €
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ	0,00	209.371,55 €	98.004,61 €	61.666,71 €	65.366,71 €
ΜΑΡΤΙΟΣ	0,00	296.677,24 €	260.312,63 €	51.975,99 €	55.094,55 €
ΑΠΡΙΛΙΟΣ	0,00	326.179,00 €	187.415,98 €	102.686,87 €	112.955,56 €
ΜΑΙΟΣ	336.295,30	320.142,81 €	252.693,82 €	125.683,17 €	138.251,49 €
ΙΟΥΝΙΟΣ	36.698,18	207.456,82 €	345.689,09 €	197.784,65 €	217.563,12 €
ΙΟΥΛΙΟΣ	27.793,61	398.383,75 €	271.131,86 €	205.456,29 €	226.001,92 €
ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ	72.591,23	164.597,49 €	144.129,57 €	183.236,37 €	201.560,01 €
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ	116.616,90	149.083,14 €	317.540,98 €	72.583,65 €	79.842,02 €
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ	110.345,24	294.110,46 €	199.724,56 €	99.743,98 €	109.718,38 €
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ	157.541,93	207.881,08 €	249.259,50 €	93.000,00 €	102.300,00 €
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ	200.985,69	345.694,98 €	142.656,94 €	93.000,00 €	102.300,00 €
ΣΥΝΟΛΟ	1.058.868,08	3.487.268,83 €	2.673.142,93 €	1.394.845,60 €	1.525.463,34 €

²⁴ Τα στοιχεία του πίνακα, προέκυψαν από την ετήσια λογιστική απεικόνιση των εσόδων της υπηρεσίας.

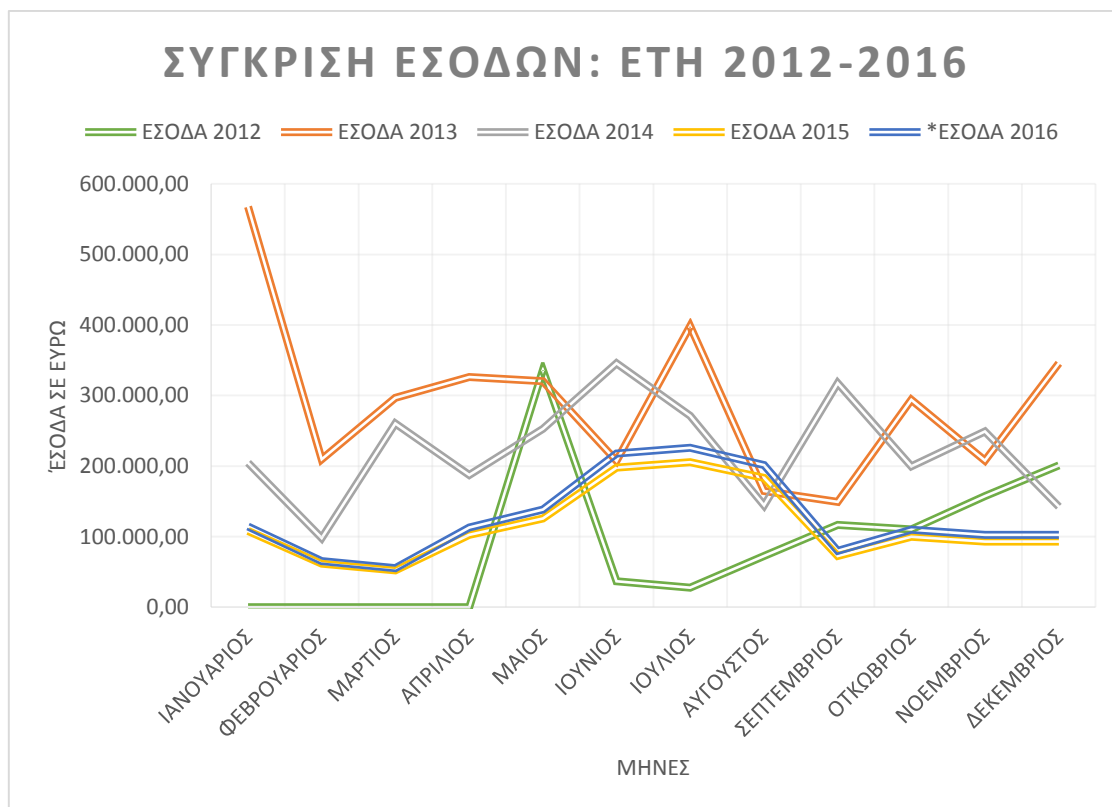
Τα σημειωμένα με κόκκινο χρώμα, αποτελούν στοιχεία που έχουν εκτιμηθεί κατά πρόβλεψη.

Τα έσοδα για τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2015 αποτελούν πρόβλεψη, βάση των εκτιμώμενων εσόδων του τριμήνου και δεδομένης της απόδοσης του μήνα Οκτωβρίου.

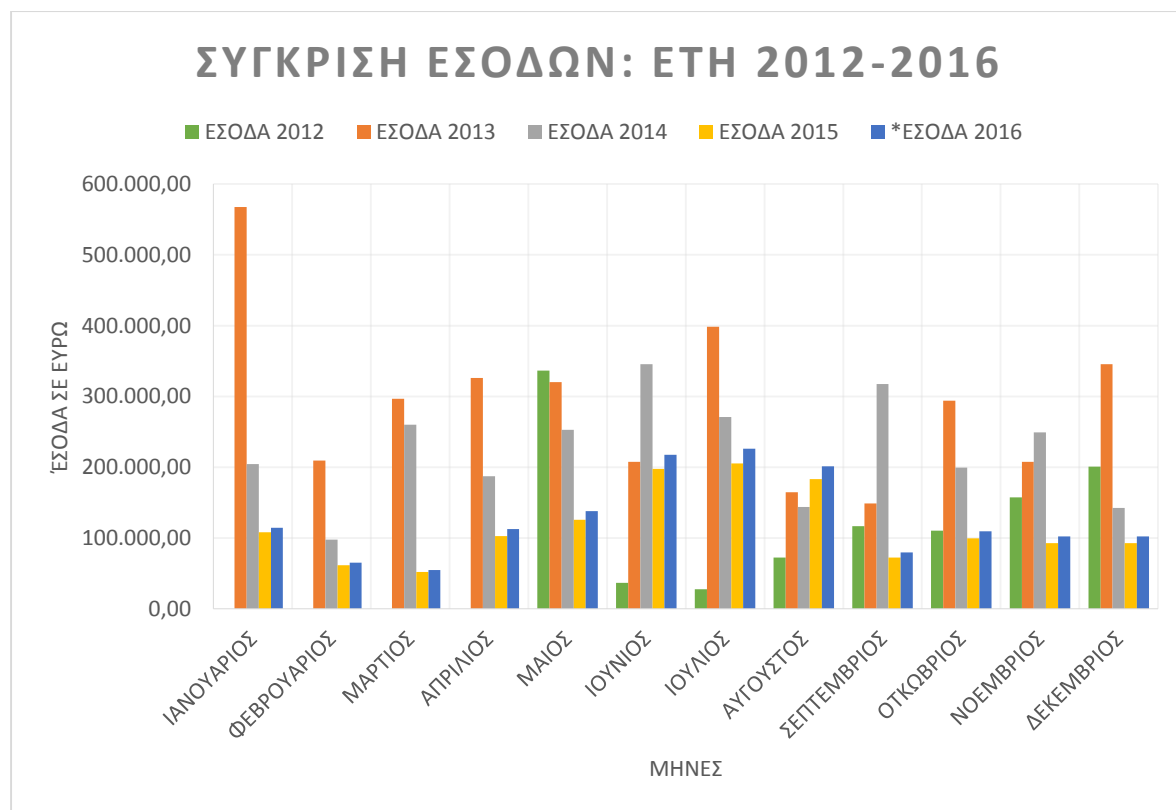
Τα έσοδα του 2016, αποτελούν την ετήσια πρόβλεψη, όπως έχει περιγραφεί στην στοχοθεσία του ετήσιου Επιχειρησιακού Σχεδίου της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών για την Διεύθυνση Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού.

Πίνακας 8: Σχηματική απεικόνιση με την χρήση χρονογράμματος για την συγκριτική παράθεση των εσόδων της ΔΔΔΥ, για τα έτη 2012 έως και 2016

Πίνακας 9: Σχηματική απεικόνιση με την χρήση ραβδογράμματος για την συγκριτική παράθεση ανά μήνα των εσόδων της ΔΔΔΥ, για τα έτη 2012 έως και 2016

Για τα ορθή αξιολόγηση των παρατιθέμενων αποτελεσμάτων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι εξής παράμετροι οι οποίοι αφορούν κυρίως στο έτος 2015:

- i. Το οικονομικό περιβάλλον εντός του οποίου επιτυγχάνονται τα εν λόγω αποτελέσματα.
Η οικονομική κρίση μείωσε σημαντικά τόσο την αγοραστική ικανότητα των ενδιαφερομένων όσο και τις τιμές των οχημάτων και ειδών του εμπορίου, δρώντας ανταγωνιστικά ως προς την τιμή πώλησης των δημοπρατούμενων οχημάτων και ειδών.
- ii. Οι πολιτικές περιορισμού κυκλοφορίας κεφαλαίων (capital control).
Στα πλαίσια της εφαρμογής του capital control το οποίο ετέθη σε εφαρμογή στις 28.06.2015, περιόρισε την δυνατότητα ανάληψης χρημάτων και γενικότερα ελεύθερης διακίνησης κεφαλαίων μεταξύ Ελλάδας και εξωτερικού.
Αυτό σαν συνέπεια, στο κομμάτι που αφορά στην πραγματοποίηση των δημοπρασιών, είχε την αδυναμία συμμετοχής ιδιωτών κι επιχειρήσεων σε αυτές καθότι, βάση νομοθεσίας, οι συναλλαγές πραγματοποιούνται μόνο με μετρητά. Ως συνέπεια αυτού, για τους μήνες Ιούλιο έως και Σεπτέμβριο του 2015, δεν πραγματοποιήθηκαν δημοπρασίες.
- iii. Διοικητικές αλλαγές σε επίπεδο διάρθρωσης Υπηρεσιών.

Στα πλαίσια των διοικητικών αλλαγών που επιτάσσονται από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες σε σχέση με το υπουργείο, πραγματοποιήθηκε πληθώρα αλλαγών σε ότι αφορά την δομή και την ιεραρχία της Υπηρεσίας, γεγονός που οδήγησε σε διαστήματα παύσης διενέργειας δημοπρασιών εν ελλείψει έγκαιρης ολοκλήρωσης των απαιτούμενων μετασχηματισμών. Κατά συνέπεια, για το διάστημα από Οκτώβριο του 2014 έως και μέσα Μαρτίου 2015, δεν πραγματοποιήθηκαν δημοπρασίες.

iv. Διενέργεια βουλευτικών εκλογών και δημοψηφίσματος.

Η διενέργεια βουλευτικών εκλογών και δημοψηφίσματος οδήγησε σε προσωρινή διακοπή των δημοπρασιών, στα πλαίσια της αναγκαστικής ενασχόλησης μέρους του προσωπικού με τις διαδικασίες των εκλογών αλλά και εξαιτίας της αλλαγής των αρμόδιων για την υπογραφή διακηρύξεων.

Εν μέσω λοιπόν των παραπάνω περιορισμών, οι οποίοι έγιναν αισθητοί το 2014 και ακόμα πιο ιδιαίτερα έντονοι το 2015 με αλληπάλληλες διακοπές διενέργειας δημοπρασιών, η υπηρεσία κατόρθωσε να αποφέρει 2.673.142,93 € για το 2014 και 1.394.845,60 € για το 2015 ενώ εκτιμάται ότι θα ξεπεράσει το 1.500.000,00 € για το 2016.

Σε αυτά, οφείλουμε να προσθέσουμε και τα χρήματα που εξοικονόμησε η Υπηρεσία από άλλους φορείς του δημοσίου, μέσω της παραχώρησης οχημάτων και ειδών.

β) Έμμεσα έσοδα από την παραχώρηση οχημάτων σε άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες.

Στην κατηγορία αυτή, εντάσσονται τα έμμεσα έσοδα την ΔΔΔΥ. Επεξηγώντας, η Υπηρεσία παραχωρεί οχήματα είτε κατά χρήση είτε κατά κυριότητα σε άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες.

Τα οχήματα αυτά, αποτελούν μέρος της Δημόσιας Περιουσίας και έχουν αποτιμηθεί οικονομικά από τους αρμόδιο τμήμα.

Εκ πρώτης όψεως, από την παραχώρησή τους σε άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες, η ΔΔΔΥ «χάνει» τα έσοδα τα οποία θα λάμβανε αν διέθετε τα εν λόγω οχήματα προς εκποίηση μέσω δημοπρασιών. Στην πραγματικότητα όμως, και δεδομένης της αρχής της ενιαίας λειτουργίας του Δημοσίου, οι Υπηρεσίες στις οποίες αυτά παραχωρούνται δωρεάν, απαλλάσσονται του οικονομικού βάρους που θα είχαν αν προχωρούσαν στην αγορά τους.

Ως εκ τούτου, το Δημόσιο εξοικονομεί αυτά τα χρήματα αξιοποιώντας ταυτόχρονα την περιουσία του.

Παρακάτω, παραθέτονται τα έσοδα που προκύπτουν αποκλειστικά από παραχωρήσεις οχημάτων για τα έτη 2012 έως και το 2015 ενώ συμπεριλαμβάνεται και η πρόβλεψη για το 2016 (πίνακας 10) καθώς και η στατιστική απεικόνισή τους με την χρήση διαγραμμάτων (πίνακας 11).

Πίνακας 10: Οικονομικά στοιχεία για τα έσοδα από παραχωρήσεις της ΔΔΔΥ προς άλλες Υπηρεσίες για τα έτη 2012 έως και 2016

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΥΠΕΡ ΔΗΜΟΣΙΟΥ 2012-2015 ²⁵					
ΕΤΟΣ	2012	2013	2014	*2015	*2016
ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ	73	182	130	62	100
ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΗ ΑΞΙΑ	344.460,00 €	1.314.899,00 €	585.800,00 €	337.800,00 €	550.000,00 €

²⁵ Τα στοιχεία του πίνακα, προέκυψαν από την ετήσια απεικόνιση των παραχωρήσεων της Υπηρεσίας.

Τα σημασμένα με κόκκινο χρώμα, αποτελούν στοιχεία που έχουν εκτιμηθεί κατά πρόβλεψη.

Τα έσοδα για τον Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2015 αποτελούν πρόβλεψη, βάση των εκτιμώμενων αποδόσεων οχημάτων του Δ τριμήνου και δεδομένου του αριθμού παραχωρούμενου οχημάτων του μήνα Οκτωβρίου.

Τα έσοδα του 2016, αποτελούν την ετήσια πρόβλεψη, όπως έχει περιγραφεί στην στοχοθεσία του ετήσιου Επιχειρησιακού Σχεδίου της Γενικής Διεύθυνσης Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών για την Διεύθυνση Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού.

Πίνακας 11: Σχηματική απεικόνιση με την χρήση ραβδογράμματος για την συγκριτική παράθεση των εσόδων από παραχωρήσεις της ΔΔΔΥ προς άλλες Υπηρεσίες, για τα έτη 2012 έως και 2016

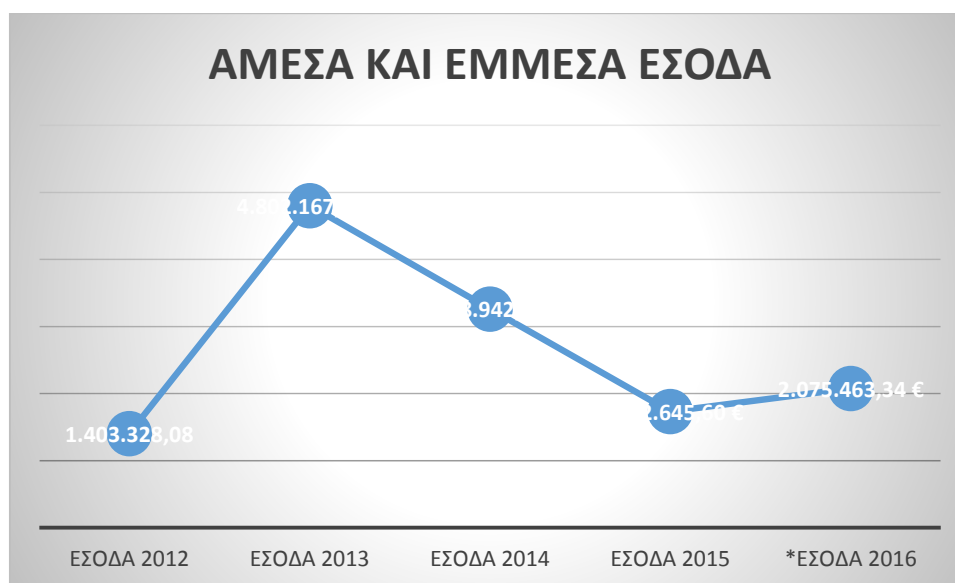
γ) *Σύνολο εσόδων από την διενέργεια Δημοπρασιών και παραχωρήσεων για τα έτη 2012 έως 2015 συμπεριλαμβανομένης και της πρόβλεψης εσόδων για το 2016.*

Προκειμένου να υπολογιστούν τα τελικά έσοδα (άμεσα και έμμεσα) της Υπηρεσίας, θα προχωρήσουμε στην άθροιση των στοιχείων που παρατέθηκαν στις ενότητες Α και Β του παρόντος κεφαλαίου.

Πίνακας 12: Οικονομικά στοιχεία για τα έσοδα από δημοπρασίες παραχωρήσεις της ΔΔΔΥ προς άλλες Υπηρεσίες για τα έτη 2012 έως και 2016

ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΕΣΟΔΩΝ ΕΤΩΝ 2013-2016					
ΜΗΝΑΣ	ΕΣΟΔΑ 2012	ΕΣΟΔΑ 2013	ΕΣΟΔΑ 2014	ΕΣΟΔΑ 2015	*ΕΣΟΔΑ 2016
ΑΜΕΣΑ ΚΑΙ ΕΜΜΕΣΑ ΕΣΟΔΑ	1.403.328,08	4.802.167,83 €	3.258.942,93 €	1.732.645,60 €	2.075.463,34 €

Πίνακας 13: Σχηματική απεικόνιση με την χρήση χρονογράμματος για την συγκριτική παράθεση των εσόδων από δημοπρασίες και παραχωρήσεις της ΔΔΔΥ προς άλλες Υπηρεσίες, για τα έτη 2012 έως και 2016

B. Κόστη λειτουργίας ΔΔΔΥ

Στα κόστη λειτουργίας συμπεριλαμβάνονται τα κόστη μισθοδοσίας, μισθώματα κτιρίων, κοινόχρηστα και συντήρησή υποδομών, συμβάσεις με ιδιωτικές επιχειρήσεις για την ομαλή λειτουργία της Υπηρεσίας, υπηρεσιακά οχήματα και κόστη για την συντήρησή και ασφάλισή τους.

Στα πλαίσια των γενικότερων περιορισμών πολιτικών περικοπών κόστους αλλά και εξαιτίας της μείωσης του αριθμού των απασχολούμενων υπαλλήλων στην εν λόγω υπηρεσία, το κόστος για το 2015 αλλά και η πρόβλεψη κόστους για το 2016 είναι φανερά μειωμένα.

Λόγω έλλειψης παλαιότερων στοιχείων, υπολογίζεται ότι για το 2015 τα έξοδα αυτά, αθροίζονται σε 1.450.000€ ετησίως ενώ για το 2016 αναμένεται να μειωθούν από προγραμματισμένες πολιτικές μείωσης κόστους όπως η μετακίνηση σε ιδιόκτητο κτήριο, η μείωση του αριθμού των τηλεφωνικών γραμμών, η ένταξη δράσεων αναβάθμισης των υποδομών και του λογισμικού σε συγχρηματοδοτούμενα με την ευρωπαϊκή ένωση προγράμματα κ.ο.κ.

3. Προτάσεις για την αξιοποίηση των εσόδων- Κοινωνικός χαρακτήρας του κράτους.

Από τα παραπάνω στατιστικά στοιχεία συμπεραίνεται η ύπαρξη σημαντικών καθαρών εσόδων από την λειτουργία της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού και κυρίως από την διενέργεια Δημοπρασιών ακόμα και σε περιόδους κρίσης.

Τα έσοδα αυτά, αποτελούν έσοδα του Κράτους και μπορούν να αξιοποιηθούν για ποικίλους σκοπούς οι οποίοι μπορεί να σχετίζονται άλλωστε με την κάλυψη αναγκών και εξόδων του δημοσίου που σχετίζονται με τα λειτουργικά του κόστη, άλλοτε με την ανατροφοδότηση του «συστήματος» εκποίησης μέσω δημοπρασιών και άλλοτε με την σύνδεσή τους με κοινωνικές δράσεις και σκοπούς στα πλαίσια της άσκησης του ρόλου του ως κοινωνικό κράτος δικαίου.

Σε συνέχεια σχετικής έρευνας μέσω συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκε, συγκεντρώθηκαν και ομαδοποιήθηκαν οι προτεινόμενοι τρόποι αξιοποίησης των εσόδων. Σημειώνεται ότι πιθανόν να υπάρχουν και άλλοι τρόποι αξιοποίησής τους οι οποίοι είτε δεν έχουν αναφερθεί στην παρούσα εργασία, είτε θα προκύψουν στο μέλλον από την διαμόρφωση νέων αναγκών του κράτους. Εν τούτοις, οι σημαντικότεροι, κατ' εκτίμηση των εμπλεκόμενων στην διαδικασία εκποιήσεων, είναι οι παρακάτω:

α) Η ανατροφοδότηση της Υπηρεσίας κάθε αυτής για την βελτίωση των υποδομών και των μεθόδων διενέργειας δημοπρασιών (με απώτερο σκοπό την περαιτέρω αύξηση των εσόδων της από αυτές).

Αν και όπως έχει ήδη αναφερθεί, οι λόγοι εκποίησης δεν είναι αμιγώς οικονομικοί και ούτε υπάρχει σχετική πρόβλεψη ανταποδοτικής διάθεσής τους, θεωρείται ότι τα έσοδα που προκύπτουν από τις εκποιήσεις, πρέπει καταρχήν να καλύπτουν τα κόστη που δημιουργούν για την διενέργεια της δημοπρασίας.

Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργείται μια αυτοχρηματοδοτούμενη δραστηριότητα, ή αλλιώς μια αυτοχρηματοδοτούμενη υπηρεσία η οποία μπορεί να καλύψει τα κόστη λειτουργίας της.

Την περίοδο της οικονομικής κρίσης, όπου Διευθύνσεις καταργούνται και συγχωνεύονται μία Υπηρεσία με αυτό το μοντέλο λειτουργίας, μπορεί να είναι μακροπρόθεσμα βιώσιμη και να συνεχίσει εσαεί το έργο της.

Τα έσοδα από τις εκποιήσεις που προκύπτουν έχοντας αφαιρέσει το κόστος λειτουργίας, αποτελούν τα καθαρά κέρδη της Υπηρεσίας, τα οποία μπορούν να διατεθούν για άλλες δράσεις.

β) Η ανατροφοδότηση Υπηρεσιών με νέο εξοπλισμό από τα έσοδα που προκύπτουν από την δημοπράτηση του παλαιότερου υλικού.

Κάθε υπηρεσία, διαθέτει σύνολο υλικών (όπως πχ υπολογιστών, παλαιών αρχείων), οχημάτων κτλ τα οποία δεν χρειάζεται πλέον. Συχνά, τα είδη αυτά έχουν απαξιωθεί λόγω παλαιότητας, ή έχουν αντικατασταθεί καθότι δεν καλύπτουν νέες ανάγκες της υπηρεσίας ή είναι πλεονάζοντα σε σχέση με τις ανάγκες της.

Τα είδη αυτά, ειδικά στις δύο πρώτες περιπτώσεις, αποστέλλονται στην ΔΔΔΥ για εκποίηση. Ποσοστό των εσόδων που προκύπτουν από την πώλησή τους, θα μπορούσαν να αποδίδονται σε αυτές, για την αγορά νέων ειδών για την κάλυψη των αναγκών τους.

Με αυτόν τον τρόπο, αφενός θα επιτευχθεί η ταχύτερη εκκαθάριση του απαρχαιωμένου υλικού στις εγκαταστάσεις των υπηρεσιών, δεδομένου ότι θα υπάρχει κίνητρο έγκαιρης παραχώρησής του στην ΔΔΔΥ και αφετέρου, θα παραλαμβάνεται προς εκποίηση άμεσα, γεγονός που πιθανόν να σημαίνει ότι θα είναι λιγότερο απαξιωμένο άρα θα εκποιηθεί σε υψηλότερη τιμή.

Τέλος, η έγκαιρη εκκαθάριση από παλαιά και άχρηστα είδη σε μια δημόσια υπηρεσία, θα απελευθερώσει χώρους και θα συντελέσει στην ορθή καταγραφή των πραγματικά διαθέσιμων υλικών γεγονός που θα οδηγήσει με την σειρά του στην εφαρμογή αποδοτικότερων μεθόδων αξιοποίησης και προμήθειας ειδών για την ομαλή λειτουργία της.

γ) Η αξιοποίηση των χρημάτων για διενέργεια κοινωνικών δράσεων.

Σημαντικό μέρος των κερδών από την λειτουργία της ΔΔΔΥ, προτείνεται να διατίθεται για χρηματοδότηση κοινωνικών δράσεων όπως για παράδειγμα η συντήρηση σχολικών κτιρίων, η κατασκευή ή εξοπλισμός παιδικών σταθμών, ορφανοτροφείων και λοιπών ιδρυμάτων.

Με αυτόν τον τρόπο, τα έσοδα από τις δημοπρασίες διατίθενται εξυπηρετώντας τον ρόλο του κράτους ως κοινωνικό κράτος δικαίου.

Επιπλέον, τονίζεται το ενδιαφέρον του Δημοσίου για ειδικές κατηγορίες πληθυσμού που χρειάζονται οικονομική βοήθεια, στήριξη ή παροχές ενώ δημιουργεί ταυτόχρονα, κίνητρο αύξησης των πωλήσεων από μέρους των Υπηρεσιών και αντίστοιχο κίνητρο αγοράς των ειδών από μία νέα ομάδα αγοραστών (target group) οι οποίοι θα ενδιαφέρονται για την μεγαλύτερη δυνατή διάθεση χρημάτων προς τους κοινωνικούς αυτούς σκοπούς.

Επιπλέον, για την σύνδεση συγκεκριμένων κοινωνικών δράσεων του κράτους, με τα έσοδα που αποκομίζει από την συγκεκριμένη επιχειρηματική του δραστηριότητα, προτείνεται να καθοριστεί συγκεκριμένο ποσοστό επί των βραχυχρόνιων (πχ μηνιαίων) ή ετήσιων εσόδων του από αυτήν, τα οποία θα αποδίδονται για συγκεκριμένους σκοπούς όπως για παράδειγμα η συντήρηση συγκεκριμένου σχολικού κτιρίου ή εκπαιδευτικού ιδρύματος ατόμων με ειδικές ανάγκες.

δ) Απευθείας διάθεση ειδών για κοινωνικούς σκοπούς.

Υφίσταται δε, πληθώρα ειδών τα οποία είτε λόγω χαμηλής εμπορικής αξίας (π.χ. κατασχεμένες κουβέρτες, σεντόνια, είδη ένδυσης και υπόδησης κτλ), είτε εξαιτίας νομικής αδυναμίας εκποίησής τους (πχ ποδήλατα με παραποιημένο αριθμό πλαισίου), παραμένουν αζήτητα στις αποθήκες της Υπηρεσίας απαξιούμενα και καταλαμβάνοντας σημαντικό χώρο σε αυτές.

Για αυτά τα είδη, προτείνονται νομοθετικές αλλαγές ώστε να παραχωρούνται σε σχολεία, κοινωφελή ιδρύματα, φυλακές, ειδικούς χώρους παραμονής αλλοδαπών και γενικότερα σε φορείς που σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής βοήθειας και αλληλεγγύης, στα πλαίσια της ευαισθητοποίησης των φορέων του Δημοσίου εκπληρώνοντας τον ρόλο τους εντός ενός κοινωνικού κράτους δικαίου. Σε αυτά, οφείλουμε να προσθέσουμε και την επιπλέον ανάγκη που δημιουργείται για κάλυψη των παραπάνω στόχων με εναλλακτικούς τρόπους, δεδομένης της οικονομικής δυσχέρειας στην οποία έχει περιέλθει το κράτος τα τελευταία χρόνια και η οποία έχει οδηγήσει σε περικοπές σε ότι αφορά τις κοινωνικές παροχές γενικά.

ε) η χρηματοδότηση δράσεων που σχετίζονται με το περιβάλλον και την κοινωνική υπευθυνότητα του Δημοσίου γενικότερα.

Η ύπαρξη ειδικών κατηγοριών ειδών τα οποία εκποιούνται κάθε αυτό μόνο για ανακύκλωση, αποτελεί μέρος της στάσης του κράτους για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η θέση αυτή θα ενισχυθεί, αν μέρος των εσόδων από τις συγκεκριμένες κατηγορίες ειδών αξιοποιηθεί σε δράσεις που σχετίζονται με την προστασία του περιβάλλοντος πχ αναδασώσεις ή καθαρισμός παραλιών κτλ, αλλά και με ενημερωτικές εκστρατείες σε συνεργασία πάντα με τα αρμόδια Υπουργεία.

στ) Η κάλυψη εξόδων λειτουργίας και άλλων διευθύνσεων του Υπουργείου ή των υπόλοιπων φορέων του Δημοσίου.

Αφού αφαιρεθούν σε μηνιαία βάση τα λειτουργικά κόστη της ΔΔΔΥ και τα ποσοστά από τις υπόλοιπες δράσεις, τα υπόλοιπα έσοδα από την εκποίηση των ειδών αποδίδονται στην Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων η οποία με την σειρά της αποφασίζει για τον τρόπο που θα διανείμει τα ποσά αυτά στο Υπουργείο Οικονομικών και στα υπόλοιπα Υπουργεία.

ζ) Θέσπιση πραγματικού κινήτρου απόδοσης.

Τέλος, με απώτερο σκοπό την αύξηση της ετήσιας κερδοφορίας του, το κράτος θα μπορούσε να θεσπιστεί συγκεκριμένο ποσοστό (πχ 0,5%) των εσόδων του ως χρήματα που θα αποδοθούν με την μορφή κινήτρου απόδοσης των εργαζομένων του, εφόσον επιτευχθούν οι ετήσιοι στόχοι της Υπηρεσίας (αφού αφαιρεθούν τα κόστη λειτουργίας και διανεμηθούν τα χρήματα στους λοιπούς στόχους της), μέθοδος που εφαρμοζόταν με επιτυχία και στο παρελθόν όσο το έργο της ΔΔΔΥ ασκούταν από τον ΟΔΔΥ ΑΕ.

VI. Διενέργεια Ηλεκτρονικών Δημοπρασιών

1. Βελτιστοποίηση Διαδικασίας μέσω της εφαρμογής της Ηλεκτρονικής Δημοπρασίας.

Στα πλαίσια της προσπάθειας εύρεσης τρόπων βελτιστοποίησης της διαδικασίας της διαδικασίας της Δημοπράτησης αλλά και της προσπάθειας μείωσης των λειτουργικών εξόδων, εξετάζεται η δυνατότητα διενέργειας ηλεκτρονικών δημοπρασιών.

Αξίζει να σημειωθεί ότι υπάρχει ήδη ανεπτυγμένη πλατφόρμα διενέργειας ηλεκτρονικών δημοπρασιών η οποία αναπτύχθηκε στα πλαίσια συγχρηματοδοτούμενου προγράμματος με την Ευρωπαϊκή Ένωση από την Κοινωνία της Πληροφορίας του Υπουργείου Οικονομικών και ιδιωτικής εταιρίας Πληροφορικής. Οι πρώτες μελέτες για την ανάπτυξη της πραγματοποιήθηκαν το 2005 ενώ λειτούργησε για λιγότερο από έναν χρόνο έως το 2011. Η κατάργηση της τότε ανώνυμης εταιρίας ΟΔΔΥ ΑΕ και η μετακύληση των αρμοδιοτήτων της στην σημερινή ΔΔΔΥ, εξαιτίας της απουσίας συμβάσεων συνεργασίας μεταξύ ιδιωτικής τράπεζας και Υπουργείου, οδήγησε στην προσωρινή διακοπή διενέργειας των ηλεκτρονικών δημοπρασιών. Ταυτόχρονα, η αυτόματη «κατάργηση» της σύμβασης που είχε υπογραφεί από την ΟΔΔΥ ΑΕ με την ιδιωτική εταιρία Πληροφορικής και η μη σύναψη νέας, οδήγησε στην αδυναμία συνεργασίας μεταξύ της νέας Υπηρεσίας και της εταιρίας, με αποτέλεσμα την διακοπή της τεχνικής υποστήριξης της πλατφόρμας. Τέλος, η πλειοψηφία των απασχολούμενων στο κομμάτι των ηλεκτρονικών δημοπρασιών στην ΟΔΔΥ ΑΕ, απασχολούνταν με συμβάσεις ορισμένου χρόνου, οι οποίες αυτοδικαίως διακόπηκαν με την κατάργησή του, γεγονός που οδήγησε στην αδυναμία στήριξης του συστήματος εκ των έσω. Έκτοτε, το σύστημα αν και λειτουργικό, παραμένει σε αχρησία εν έλλειψη προγραμματισμού ενεργειών επαναφοράς του.

Αρχικά, και δεδομένου του γεγονότος ότι πρόκειται για διαδικασία που εφαρμόζει Δημόσια Υπηρεσία, δεσμεύεται από την αρχή της Νομιμότητας ήτοι προκειμένου να δράσει σχετικώς, πρέπει να υπάρχει η απαιτούμενη νομική πρόβλεψη.

Εν προκειμένω, στους όρους διενέργειας Δημοπρασιών, συμπεριλαμβάνεται η εν λόγω διατύπωση: «Πλειοδοτικές δημοπρασίες οχημάτων ή ειδών μπορεί να γίνονται και μέσω διαδικτύου (ηλεκτρονικές δημοπρασίες) με απόφαση της Διοίκησης.»²⁶. Ως εκ τούτου, συντρέχει η βασική προϋπόθεση εφαρμογής της, η οποία είναι η ύπαρξη σχετικής πρόβλεψης ενεργοποίησής της.

²⁶ <http://www.oddy.gr/main.php?cat=5>

Προκειμένου να διαπιστωθούν τα κόστη και τα οφέλη από την ενεργοποίηση της ηλεκτρονικής δημοπρασίας.

2. Ανάλυση κόστους – οφέλους ή «Cost- benefit Analysis» (CBA)

Η ανάλυση κόστους- οφέλους εισήχθη ως οικονομοτεχνικό εργαλείο το 1930 από τον Γάλλο μηχανικό Jules Duruif και έγινε διαδότηκε στο ευρύ κοινό το 1950 ως ένα εργαλείο λήψης απόφασης σχετικά με την εκκίνηση ή όχι μίας νέας επιχειρηματικής δράσης²⁷.

Η εν λόγω ανάλυση χωρίζεται σε 4 βήματα, τα οποία εφαρμόζονται διαδοχικά προκειμένου να εξαχθούν τα επιθυμητά συμπεράσματα και καταγράφονται παρακάτω αναλυτικά.

Βήμα 1: Brainstorming- Καταιγισμός Πληροφοριών.

Για το βήμα αυτό, συγκεντρώθηκαν πληροφορίες από υπαλλήλους της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού οι οποίοι ενεργοποιούνται στο έργο της επανεκκίνησης ηλεκτρονικών δημοπρασιών, με την μορφή συνέντευξης.

Παρακάτω, παρατίθενται ομαδοποιημένα τα στοιχεία που προέκυψαν ως κόστη και οφέλη από το brainstorming με τους συνεντευξιζόμενους υπαλλήλους αλλά και από δημοσιευμένες έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί στο παρελθόν για την εφαρμογή ηλεκτρονικών δημοπρασιών και ανταποκρίνονται στην παρούσα μελέτη περίπτωσης²⁸.

Παρακάτω παρατίθεται λίστα με τα κόστη από την ενεργοποίηση αυτής της διαδικασίας:

A/A	ΚΟΣΤΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟ
1	Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της υπάρχουσας ηλεκτρονικής πλατφόρμας εκτέλεσης δημοπρασιών.
2	Συντήρηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας εκτέλεσης δημοπρασιών.
3	Παράλληλη λειτουργία δια ζώσης και ηλεκτρονικών δημοπρασιών.

²⁷ https://www.mindtools.com/pages/article/newTED_08.htm

²⁸ http://www.referenceforbusiness.com/knowledge/Online_auction_business_model.html

4	Ανάγκη πρόσληψης- μετακίνησης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.
5	Απορρόφηση μέρους του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού για την λειτουργία ηλεκτρονικών δημοπρασιών.
6	Νέα κόστη για υπολογιστικές υποδομές, Δίκτυα, Server κτλ.
7	Ανάγκη δημιουργίας τμήματος 24ωρης λειτουργίας/ 7 ημερών την εβδομάδα.
8	Νομικές ρυθμίσεις.
9	Συνεργασία με ιδιωτικές τράπεζες και εναρμόνιση λειτουργίας του συστήματος μαζί τους.
10	Εναρμόνιση των εσωτερικών διαδικασιών της υπηρεσίας με αυτές του ιδιωτικού τομέα και παράλληλη συντήρηση νέων και παλαιών διαδικασιών.
11	Εκπαίδευση Υπαλλήλων σε αρχικό στάδιο και συνεχής εκπαίδευση σε θέματα που σχετίζονται με την χρήση και την συντήρηση των υποδομών.
12	Κόστη διαφήμισης και διάδοσης της νέας υπηρεσίας για την δημιουργία του νέου brand name- Μέθοδοι που δεν είναι γνωστοί στον Δημόσιο Τομέα.
13	Συντήρηση της πλατφόρμας σε δύο γλώσσες (ελληνικά και αγγλικά) γεγονός που αυξάνει το διαχειριστικό κόστος
14	Απαιτείται συνεργασία με πολλούς φορείς του Δημοσίου τομέα (άλλες Διευθύνσεις, Υπουργεία κτλ).

Παρακάτω παρατίθεται λίστα με τα οφέλη από την ενεργοποίηση αυτής της διαδικασίας:

A/A	ΟΦΕΛΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟ
1	Εκσυγχρονισμός Δημοσίου.
2	Αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.
3	Άνοιγμα αγοράς σε νέο κοινό- Νεότεροι σε ηλικία, διαφορετικής οικονομικής ικανότητας κτλ.
4	Επίτευξη μεγαλύτερων εσόδων από τις δημοπρασίες λόγω αύξησης ανταγωνισμού (δεδομένου του μεγαλύτερου αριθμού συμμετεχόντων).
5	Διάθεση οχημάτων σε χώρες εκτός Ελλάδας- Επίτευξη υψηλότερων τιμών για οχήματα που μέχρι σήμερα, λόγω νομοθεσίας, διατίθενται μόνο για διάλυση (ΟΤΚΖ).
6	Μακροπρόθεσμη μείωση κόστους διενέργειας δημοπρασιών .
7	Αποθάρρυνση δημιουργίας παράνομων ομάδων "εκδούλευσης" ως προς την αγορά και διάθεση οχημάτων και αυτόματη διάλυση των υπαρχόντων.
8	Μεγιστοποίηση της διαφάνειας.
9	Εξασφάλιση του υγιούς και ανόθευτου ανταγωνισμού.
10	Άνοιγμα σε νέες αγορές (εκτός Ελλάδας, ειδικές ομάδες ενδιαφέροντος όπως συλλέκτες κτλ).
11	Ταχύτερη εκποίηση οχημάτων και ειδών, με αποτέλεσμα την επίτευξη υψηλότερων εσόδων, την ύπαρξη περισσότερου ελεύθερου χώρου στις αποθήκες, την μείωση του κινδύνου φθορών που προκύπτουν από την παρατεταμένη παραμονή στις αποθήκες (κλοπές, αλλοιώσεις κτλ)

12	Μείωση έως και εξάλειψη των άμεσων οικονομικών συναλλαγών με αποτέλεσμα την μείωση του κινδύνου κλοπών, απωλειών, την μείωση του κόστους οικονομικής διαχείρισης, την άμεση καταμέτρηση εσόδων και την έκδοση σχετικών αναφορών.
13	Νέοι ευέλικτοι τρόποι πληρωμής και ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας των συμμετεχόντων.
14	Εξάλειψη κόστους μετακίνησης συμμετεχόντων προς τις αποθήκες.
15	Μείωση αριθμού επισκεπτών στους χώρους της αποθήκης, με ταυτόχρονη μείωση του αντίστοιχου διαχειριστικού κόστους.
16	Εισαγωγή μεθόδου πιστοποίησης στοιχείων επισκεπτών στην αποθήκη. Ο αριθμός πελάτη στο σύστημα, θα ταυτοποιεί τον επισκέπτη που επιθυμεί να επισκεφθεί τις αποθήκες. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση του αριθμού των "ψευδό-πελατών" οι οποίοι δημιουργούν φθορές στην αποθήκη.
17	Σταδιακή κατάργηση των δημοπρασιών δια ζώσης.
18	Διεύρυνση χρήσης πλατφόρμας ηλεκτρονικών δημοπρασιών και για άλλα στοιχεία προς εκποίηση καθώς και για τις υπόλοιπες Υπηρεσίες του Υπουργείου και στην συνέχεια και άλλων φορέων του Δημοσίου.
19	Μείωση γραφειοκρατικών διαδικασιών
20	Μείωση αναλώσιμων (χαρτιών εκτύπωσης, μελανιών κτλ)
21	Καλύτερη Αξιοποίηση Ανθρώπινου Δυναμικού καθώς μέσω συστήματος θα πραγματοποιούνται αυτόματα όλες οι διεκπεραιωτικές εργασίες (πχ πρωτοκόλληση, αποστολή αιτημάτων, επιβεβαίωση κατακύρωσης, έκδοση απλών δικαιολογητικών κ.ο.κ.)
22	Αξιοποίηση της ήδη υπάρχουσας ηλεκτρονικής πλατφόρμας διενέργειας δημοπρασιών, η οποία παραμένει ανενεργή εδώ και 4 χρόνια.
23	Βελτίωση της "εικόνας" του Δημοσίου αλλά και την συγκεκριμένης υπηρεσίας προς τους πολίτες (brand name)
24	Δυνατότητα παροχής υπηρεσίας σε 24 ωρη βάση/ 7 ημέρες την εβδομάδα

Βήμα 2: Ποσοτικοποίηση/ Οικονομική αποτύπωση (monetary value) του κόστους.

Για το βήμα αυτό, συγκεντρώθηκαν πληροφορίες από υπαλλήλους της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού, κυρίως αυτών που ασχολούνται με την Οικονομική Διαχείριση και ελήφθησαν υπόψη στοιχεία που έχουν αποτυπωθεί σε μελέτες της αρμόδιας Διεύθυνσης στο παρελθόν.

Σημειώνεται, η δυσκολία οικονομικής αποτύπωσης τόσο των ποσοτικών στοιχείων του κόστους, καθώς πρόκειται για νέα δραστηριότητα και είναι αδύνατον αυτό να προβλεφθεί με ακρίβεια, όσο και των ποιοτικών στοιχείων του κόστους τα οποία φύσιν δεν αποτυπώνονται με ακρίβεια σε χρηματικούς όρους.

Παρακάτω παρατίθεται λίστα με οικονομική απεικόνιση από την ενεργοποίηση αυτής της διαδικασίας όσον αφορά στα κόστη:

A/A	ΚΟΣΤΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός της υπάρχουσας ηλεκτρονικής πλατφόρμας εκτέλεσης δημοπρασιών.	100.000 €	ΕΦΑΠΑΞ ΚΑΤΑΒΟΛΗ
2	Συντήρηση ηλεκτρονικής πλατφόρμας εκτέλεσης δημοπρασιών.	25.000 €	ΑΝΑ ΕΤΟΣ
3	Παράλληλη λειτουργία δια ζώσης και ηλεκτρονικών δημοπρασιών.	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
4	Ανάγκη πρόσληψης- μετακίνησης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού.	144.000 €	ΑΝΑ ΕΤΟΣ- ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΛΗΨΗ 4 ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
5	Απορρόφηση μέρους του υπάρχοντος ανθρώπινου δυναμικού για την λειτουργία ηλεκτρονικών δημοπρασιών.	108.000 €	ΑΝΑ ΕΤΟΣ- ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ 3 ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
6	Νέα κόστη για υπολογιστικές υποδομές, Δίκτυα, Server κτλ.	20.000 €	ΕΦΑΠΑΞ ΚΑΤΑΒΟΛΗ
7	Ανάγκη δημιουργίας τμήματος 24ωρης λειτουργίας/ 7 ημερών την εβδομάδα.	-	ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΗΚΕ ΣΤΟ ΒΑΣΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
8	Νομικές ρυθμίσεις.	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
9	Συνεργασία με ιδιωτικές τράπεζες και εναρμόνιση λειτουργίας του συστήματος μαζί τους.	1	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

10	Εναρμόνιση των εσωτερικών διαδικασιών της υπηρεσίας με αυτές του ιδιωτικού τομέα και παράλληλη συντήρηση νέων και παλαιών διαδικασιών.	1	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
11	Εκπαίδευση Υπαλλήλων σε αρχικό στάδιο και συνεχής εκπαίδευση σε θέματα που σχετίζονται με την χρήση και την συντήρηση των υποδομών.	6.000 €	ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΚΑΤΑ ΜΕΣΟ ΟΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΖΕΤΙΑ
12	Κόστη διαφήμισης και διάδοσης της νέας υπηρεσίας για την δημιουργία του νέου brand name- Μέθοδοι που δεν είναι γνωστοί στον Δημόσιο Τομέα.	1.000 €	ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΓΙΑ ΤΑ ΠΡΩΤΑ 2 ΕΤΗ
13	Συντήρηση της πλατφόρμας σε δύο γλώσσες (ελληνικά και αγγλικά) γεγονός που αυξάνει το διαχειριστικό κόστος.	2.000 €	ΑΝΑ ΕΤΟΣ ΚΑΤΑ ΜΕΣΟ ΟΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΖΕΤΙΑ
14	Απαιτείται συνεργασία με πολλούς φορείς του Δημοσίου τομέα (άλλες Διευθύνσεις, Υπουργεία κτλ).	3	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

Στα ποιοτικά στοιχεία δεν έχει αποδοθεί κάποιο συγκεκριμένο κόστος. Στην πραγματικότητα, και αυτού του είδους τα στοιχεία μπορούν να αποτυπωθούν σε χρηματικά ποσά, με την χρήση εξειδικευμένων μεθόδων και εργαλείων και κάθε προσπάθεια αποτύπωσής τους στην παρούσα εργασία, θα οδηγούσε σε αυθαίρετα συμπεράσματα. Αντί της οικονομικής αποτίμησης και προκειμένου να τα καταστηθούν μετρήσιμα, αξιολογούνται με έναν δείκτη από το 1 έως 3 βάση της σημασίας τους. Με δείκτη 1 βαθμολογούνται τα λιγότερο σημαντικά στοιχεία, ενώ με δείκτη 3 τα πιο σημαντικά.

Επιπλέον, στο κομμάτι των μισθών, ως κόστος υπολογίζεται το μικτό ποσό, συμπεριλαμβανομένων των εισφορών που πληρώνει το Δημόσιο για την ασφάλιση των εργαζομένων (εργοδοτικών εισφορών), ενώ το ύψος των μισθών υπολογίστηκε με βάση την μισθοδοσία του μεγαλύτερου αριθμού υπαλλήλων της Υπηρεσίας. Σημειώνεται, ότι οι νεότεροι εργαζόμενοι (ηλικιακά αλλά και με βάση τα χρόνια προϋπηρεσίας στην Δημόσια Διοίκηση) λαμβάνουν περίπου το 60% του μισθού των παλαιότερων εργαζομένων γεγονός που μειώνει σημαντικά τα λειτουργικά κόστη, λαμβάνοντας υπόψη ότι με θέματα πληροφορικής και ηλεκτρονικής διαχείρισης, ασχολούνται κυρίως οι νεότεροι εργαζόμενοι λόγω γνώσης του αντικειμένου.

Επιπροσθέτως, τα εφ' άπαξ καταβαλλόμενα ποσά, ενώ αποτυπώνονται στα κόστη του έτους, στην πραγματικότητα, το κόστος τους χωρίζεται σε επιμέρους έτη, με βάση τον ρυθμό απόσβεσής τους. Στην παρούσα αποτύπωση, το κόστος το πρώτο έτος, θα είναι

αισθητά μεγαλύτερο από το κόστος των επόμενων ετών, ενώ υπολογίζεται ότι το κόστος αυτό θα μειώνεται μέχρι είτε να χρειαστεί αναβάθμιση η εφαρμογή λόγω πχ αλλαγής χρησιμοποιούμενης τεχνολογίας (λογισμικό και υλισμικό), αλλαγής του αριθμού των συμμετεχόντων στην δημοπρασία, αλλαγής των απαιτήσεων από την συγκεκριμένη λειτουργία κτλ, είτε λόγω αλλαγής νομοθεσίας οπότε και θα χρειαστούν ειδικές παραμετροποιήσεις του συστήματος.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ως συνολικό κόστος για το πρώτο έτος, υπολογίζονται τα 406.000€. Ενώ αθροίζοντας τον δείκτη ποιοτικής αποτίμησης, προκύπτουν 9 μονάδες.

Βήμα 3: Ποσοτικοποίηση/ Οικονομική αποτύπωση (monetary value) του οφέλους.

Για το βήμα αυτό, συγκεντρώθηκαν πληροφορίες από υπαλλήλους της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δημόσιου Υλικού, κυρίως αυτών που ασχολούνται με την Οικονομική Διαχείριση και ελήφθησαν υπόψη στοιχεία που έχουν αποτυπωθεί σε μελέτες της αρμόδιας Διεύθυνσης στο παρελθόν.

Σημειώνεται, η δυσκολία οικονομικής αποτύπωσης τόσο των ποσοτικών στοιχείων του οφέλους, καθώς πρόκειται για νέα δραστηριότητα και είναι αδύνατον αυτό να προβλεφθεί με ακρίβεια, όσο και των ποιοτικών στοιχείων του οφέλους τα οποία φύσιν δεν αποτυπώνονται με ακρίβεια σε χρηματικούς όρους.

Παρακάτω παρατίθεται λίστα με οικονομική απεικόνιση από την ενεργοποίηση αυτής της διαδικασίας όσον αφορά στα οφέλη:

A/A	ΟΦΕΛΗ ΠΟΥ ΣΧΕΤΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟ ΕΡΓΟ	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ	ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ
1	Εκσυγχρονισμός Δημοσίου.	1	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΧΕΙΟ
2	Αναβάθμιση παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΧΕΙΟ
3	Άνοιγμα αγοράς σε νέο κοινό-Νεότεροι σε ηλικία, διαφορετικής οικονομικής ικανότητας κτλ.	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΧΕΙΟ
4	Επίτευξη μεγαλύτερων εσόδων από τις δημοπρασίες λόγω αύξησης ανταγωνισμού (δεδομένου του μεγαλύτερου αριθμού συμμετεχόντων).	600.000 €	ΓΕΩΜΕΤΡΙΚΗ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΑ ΚΑΙ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ ΔΙΑ ΖΩΣΗΣ

5	Διάθεση οχημάτων σε χώρες εκτός Ελλάδας- Επίτευξη υψηλότερων τιμών για οχήματα που μέχρι σήμερα, λόγω νομοθεσίας, διατίθενται μόνο για διάλυση (ΟΤΚΖ).	180.000 €	ΤΑ ΟΧΗΜΑΤΑ ΑΥΤΑ ΔΙΑΤΙΘΕΝΤΑΙ ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΩΣ ΟΧΗΜΑΤΑ ΤΕΛΟΥΣ ΚΥΚΛΟΥ ΖΩΗΣ ΜΕ ΑΞΙΑ ΑΠΟ 300€ ΈΩΣ 1000€.
6	Μακροπρόθεσμη μείωση κόστους διενέργειας δημοπρασιών .	1	ΥΠΑΡΧΟΝ ΚΟΣΤΟΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ: 5.000 ΕΥΡΩ ΣΥΜΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜ ΕΝΗΣ ΤΗΣ ΜΙΣΘΟΔΟΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ, ΤΩΝ ΚΟΣΤΩΝ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ, ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΟΧΗΜΑΤΩΝ/ΥΠΑΛΛΗ ΛΩΝ/ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΚΤΛ
7	Αποθάρρυνση δημιουργίας παράνομων ομάδων "εκδούλευσης" ως προς την αγορά και διάθεση οχημάτων και αυτόματη διάλυση των υπαρχόντων.	3	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
8	Μεγιστοποίηση της διαφάνειας.	3	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
9	Εξασφάλιση του υγειούς και ανόθευτου ανταγωνισμού.	3	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
10	Άνοιγμα σε νέες αγορές (εκτός Ελλάδας, ειδικές ομάδες ενδιαφέροντος όπως συλλέκτες κτλ).	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
11	Ταχύτερη εκποίηση οχημάτων και ειδών, με αποτέλεσμα την επίτευξη υψηλότερων εσόδων, την ύπαρξη περισσότερου ελεύθερου χώρου στις αποθήκες, την μείωση του κινδύνου φθορών που προκύπτουν από την παρατεταμένη παραμονή στις αποθήκες (κλοπές, αλλοιώσεις κτλ)	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
12	Μείωση έως και εξάλειψη των άμεσων οικονομικών συναλλαγών με αποτέλεσμα την μείωση του κινδύνου κλοπών, απωλειών, την μείωση του κόστους οικονομικής διαχείρισης, την άμεση καταμέτρηση εσόδων και την έκδοση σχετικών αναφορών.	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

13	Νέοι ευέλικτοι τρόποι πληρωμής και ελέγχου της πιστοληπτικής ικανότητας των συμμετεχόντων.	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
14	Εξάλειψη κόστους μετακίνησης συμμετεχόντων προς τις αποθήκες.	1	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
15	Μείωση αριθμού επισκεπτών στους χώρους της αποθήκης, με ταυτόχρονη μείωση του αντίστοιχου διαχειριστικού κόστους.	1	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
16	Εισαγωγή μεθόδου πιστοποίησης στοιχείων επισκεπτών στην αποθήκη. Ο αριθμός πελάτη στο σύστημα, θα ταυτοποιεί τον επισκέπτη που επιθυμεί να επισκεφθεί τις αποθήκες. Αυτό θα έχει σαν αποτέλεσμα την μείωση του αριθμού των "ψευδό-πελατών" οι οποίοι δημιουργούν φθορές στην αποθήκη.	1	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
17	Σταδιακή κατάργηση των δημοπρασιών δια ζώσης.	1	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
18	Διεύρυνση χρήσης πλατφόρμας ηλεκτρονικών δημοπρασιών και για άλλα στοιχεία προς εκποίηση καθώς και για τις υπόλοιπες Υπηρεσίες του Υπουργείου και στην συνέχεια και άλλων φορέων του Δημοσίου.	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
19	Μείωση γραφειοκρατικών διαδικασιών	3	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
20	Μείωση αναλώσιμων (χαρτιών εκτύπωσης, μελανιών κτλ)	1.500 €	ΚΟΣΤΟΣ ΑΝΑ ΕΤΟΣ
21	Καλύτερη Αξιοποίηση Ανθρώπινου Δυναμικού καθώς μέσω συστήματος θα πραγματοποιούνται αυτόματα όλες οι διεκπεραιωτικές εργασίες (πχ πρωτοκόλληση, αποστολή αιτημάτων, επιβεβαίωση κατακύρωσης, έκδοση απλών δικαιολογητικών κ.ο.κ.)	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
22	Αξιοποίηση της ήδη υπάρχουσας ηλεκτρονικής πλατφόρμας διενέργειας δημοπρασιών, η οποία παραμένει ανενεργή εδώ και 4 χρόνια.	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ
23	Βελτίωση της "εικόνας" του Δημοσίου αλλά και την συγκεκριμένης υπηρεσίας προς τους πολίτες (brand name)	2	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΙΧΕΙΟ

24	Δυνατότητα παροχής υπηρεσίας σε 24 ωρη βάση/ 7 ημέρες την εβδομάδα	1	ΠΟΙΟΤΙΚΟ ΣΤΟΧΕΙΟ
----	--	---	------------------

Στα ποιοτικά στοιχεία δεν έχει αποδοθεί κάποιο συγκεκριμένο κόστος. Στην πραγματικότητα, και αυτού του είδους τα στοιχεία μπορούν να αποτυπωθούν σε χρηματικά ποσά, με την χρήση εξειδικευμένων μεθόδων και εργαλείων και κάθε προσπάθεια αποτύπωσής τους στην παρούσα εργασία, θα οδηγούσε σε αυθαίρετα συμπεράσματα. Αντί της οικονομικής αποτίμησης και προκειμένου να τα καταστισθούν μετρήσιμα, αξιολογούνται με έναν δείκτη από το 1 έως 3 βάση της σημασίας τους. Με δείκτη 1 βαθμολογούνται τα λιγότερο σημαντικά στοιχεία, ενώ με δείκτη 3 τα πιο σημαντικά.

Σε ότι αφορά στην διάθεση οχημάτων σε χώρες εκτός Ελλάδας, η επίτευξη υψηλότερων τιμών για οχήματα που μέχρι σήμερα, λόγω νομοθεσίας, διατίθενται μόνο για διάλυση (ΟΤΚΖ- Οχήματα Τέλους Κύκλου Ζωής) αιτιολογείται ως εξής:

1. Αρχικά, η οικονομική κρίση στην Ελλάδα, έχει οδηγήσει στην συνολική μείωση της αξίας των οχημάτων στην αγορά αυτοκινήτου γενικά και κατά συνέπεια στις τιμές των οχημάτων που δημοπρατούνται στην ΔΔΔΥ. Το άνοιγμα, σε νέες αγορές εκτός Ελλάδας, όπου η μέση τιμή ενός μεταχειρισμένου οχήματος είναι υψηλότερη από αυτήν στην χώρα μας, θα δημιουργήσει μια νέα ομάδα στόχου (target group), η οποία αφενός θα προμηθεύεται οχήματα μέσω της ΔΔΔΥ για κυκλοφορία εκτός Ελλάδας λόγω χαμηλότερου κόστους και αφετέρου θα διαθέτει ως ένα βαθμό περισσότερα χρήματα για την αγορά ενός οχήματος.
2. Επιπλέον, τα οχήματα που κατάσχονται ή παραδίδονται στις ελληνικές Αρχές και δεν ανήκουν στις χώρες εντός συνθήκης Schengen, δεν δύναται να εκποιηθούν σε χώρες εντός συνθήκης ως οχήματα για κυκλοφορία, ως εκ τούτου εκποιούνται ως οχήματα για διάλυση, τα οποία βάση νομοθεσίας μπορούν να αγοραστούν μόνο από συγκεκριμένες εταιρίες που διαθέτουν την σχετική άδεια για ανακύκλωση. Το κόστος αυτών των αυτοκινήτων αποτιμάται σε 300 € έως και 1.500€ ανάλογα του βάρους του. Όμως, πολλά από αυτά τα οχήματα, θα μπορούσαν να διατεθούν για κυκλοφορία σε χώρες εκτός Schengen γεγονός που θα εκτόξευε την εκποιηθείσα αξία τους.

Υπολογίζοντας τον αριθμό αυτών των αυτοκινήτων σε ετήσια βάση, και την διαφορά κόστους από την εκποίηση τους ως οχήματα ΟΤΚΖ σε σχέση με την εκποίησή τους ως οχήματα κυκλοφορίας, υπολογίστηκε το κατά προσέγγιση επιπλέον κέρδος για την ΔΔΔΥ.

Η παρούσα διαδικασία, απαιτεί σχετική νομοθετική τροποποίηση η οποία έχει ήδη προταθεί από την Υπηρεσία.

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, ως συνολικά οφέλη για το πρώτο έτος, υπολογίζονται τα 781.500€. Ενώ αθροίζοντας τον δείκτη ποιοτικής αποτίμησης, προκύπτουν 39 μονάδες.

Βήμα 4: Σύγκριση κόστους- οφέλους.

Για το βήμα αυτό συγκρίνουμε αφενός τα ποσά όπως προέκυψαν από την οικονομική απεικόνιση των βημάτων ένα και δύο και αφετέρου τον δείκτη ποιοτικής αποτίμησης για τα στοιχεία που δεν ήταν δυνατή η ποσοτικοποίησή τους σε χρηματικές μονάδες.

Παρατηρούμε ότι από το πρώτο έτος λειτουργίας υπερτερούν τα οφέλη σε σχέση με τα κόστη. Συγκεκριμένα, σε επίπεδο χρημάτων, τα κόστη υπολογίζονται σε 406.000€ ενώ τα οφέλη σε 781.500€ ήτοι προκύπτει κέρδος 375.500€.

Επιπλέον, ο δείκτης ποιοτικής αποτίμησης, ο οποίος για την περίπτωση του κόστους υπολογίστηκε σε 9 μονάδες ενώ για τα οφέλη σε 39 μονάδες, ήτοι 30 μονάδες περισσότερο, αποδεικνύει σαφώς ότι εκτός από το χρηματικό όφελος, και σε επίπεδο ποιοτικών στόχων τα οφέλη υπερτερούν σαφώς του κόστους.

3. Συμπεράσματα

Βάση της CBA, αποτυπώνεται σαφώς ότι τόσο σε επίπεδο χρηματικού κόστους όσο και σε επίπεδο παρεχόμενης ποιότητας της υπηρεσίας, η ηλεκτρονική δημοπρασία αποτελεί νέο έργο το οποίο έχει σαφές κίνητρο να ξεκινήσει η ΔΔΔΥ.

Σημειώνεται δε, ότι κάποιες από τις αλλαγές, πχ η ύπαρξη εναλλακτικών τρόπων πληρωμής ή η ταυτόχρονη διατήρηση και των δύο διαδικασιών (ηλεκτρονικής και δια ζώσης δημοπρασία) κτλ, συχνά προέρχονται ως αποτέλεσμα νομικών υποχρεώσεων του Δημοσίου ή δεσμεύσεων απέναντι στους Θεσμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό σημαίνει, ότι υφίσταται υποχρέωση εφαρμογής τους ακόμα και αν αυτό δεν φαινόταν ως οικονομικά ανταποδοτικό. Όμως, στην περίπτωση αυτή, δεν τίθεται τέτοιο ζήτημα καθότι οι αλλαγές αυτές έχουν θετικό αποτέλεσμα για την νέα λειτουργία της Υπηρεσίας.

Μακροπρόθεσμα, η αναδιανομή των αρμοδιοτήτων της ΔΔΔΥ λόγω της νέας της δραστηριότητας και η μείωση της γραφειοκρατίας, θα οδηγήσουν σε καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και στην διενέργεια μεγαλύτερου αριθμού δημοπρασιών (σε μέγεθος και σε συχνότητα) με το ήδη υπάρχον προσωπικό γεγονός που θα αυξήσει περισσότερο τα κέρδη τα οποία αποτελούν στοιχεία του οφέλους από την εκκίνηση της ηλεκτρονικής δημοπρασίας.

Επιπλέον, πρέπει να σημειωθεί, ότι όταν πρόκειται για την έναρξη μιας καινούργιας δραστηριότητας, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη διάφοροι παράγοντες και πρέπει να εφαρμόζονται διαφορετικά οικονομικά εργαλεία ταυτόχρονα, προκειμένου να εξασφαλισθεί η κάλυψη πολλών παραγόντων που πιθανόν να αγνοούνται μερικώς ή πλήρως από κάποιο εξ

αυτών. Επιπλέον, είναι πολύ σημαντικός ο καθορισμός των επιμέρους παραμέτρων που χρησιμοποιεί το κάθε εργαλείο ώστε να εξασφαλίζεται η περιχαράκωση του αντικειμένου προς μελέτη αλλά και των στοιχείων που μένουν εκτός αυτής, ώστε να αποτιμηθεί ορθά το αποτέλεσμα της.

Τέλος, πρέπει να σημειωθεί, ότι όπως κάθε νέα επιχειρηματική δραστηριότητα, είτε αφορά τον Δημόσιο είτε τον Ιδιωτικό Τομέα, ενέχει κίνδυνο (risk) και όσο πλήρως κι αν περιγραφεί, υπάρχει πάντα η πιθανότητα αποτυχίας της. Σκοπός από την χρήση αυτών των εργαλείων, είναι η ελαχιστοποίηση αυτής της πιθανότητας.

4. Μέθοδοι ανάπτυξης Ηλεκτρονικής Δημοπρασίας

Με το πέρας της χρήσης του παρόντος εργαλείου, διαπιστώθηκε το όφελος από την ανάπτυξη της Ηλεκτρονικής Δημοπρασίας. Οι τρόποι με τους οποίους αυτή μπορεί να πραγματοποιηθεί είναι και αυτοί με την σειρά τους αντικείμενο προς έρευνα και μελέτη, καθώς καθορίζονται από επιχειρήματα που σχετίζονται με το κόστος τους, το μεσομακροπρόθεσμο στρατηγικό σχεδιασμό αλλά και με πολιτικές τοποθετήσεις. Στην παρούσα εργασία αναφέρονται μόνο επιγραμματικά, για λόγους πληρότητας αλλά και προβληματισμού σε σχέση με την πλειάδα εναλλακτικών που υφίστανται, και είναι οι παρακάτω:

1. Ανάπτυξη εσωτερικά (insource) από την Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων:
 - A. Μέσω της αναβάθμισης της υπάρχουσας πλατφόρμας.
 - B. Με την δημιουργία νέας πλατφόρμας.
2. Ανάπτυξη εξωτερικά (outsourcing) από την Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων σε συνεργασία με ιδιωτική εταιρία Πληροφορικής:
 - A. Μέσω της αναβάθμισης της υπάρχουσας πλατφόρμας.
 - B. Με την δημιουργία νέας πλατφόρμας.
3. Παραχώρηση του έργου της διενέργειας δημοπρασιών σε τριτοπάροχους με αντίστοιχη καταβολή ποσού ή ποσοστού ως αντίτιμο για την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας.

Με βάση τις υπάρχουσες μελέτες που έχουν εκπονηθεί για λογαριασμό της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δημόσιου υλικού, ως πιο συμφέρουσα μέθοδος επιλέγεται η ανάπτυξη εσωτερικά (insource) από την Γενική Γραμματεία Δημοσίων Εσόδων σε συνεργασία με την Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων μέσω της αναβάθμισης της υπάρχουσας πλατφόρμας.

Η επιλογή αυτή, βασίστηκε στα παρακάτω επιχειρήματα, τα οποία παραθέτονται συνοπτικά:

1. Επιλέγεται η εσωτερική ανάπτυξη για λόγους κόστους δεδομένης της ύπαρξης εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού στην διάθεση του Υπουργείου.
2. Επιλέγεται η εσωτερική ανάπτυξη για λόγους ασφάλειας των δεδομένων της πλατφόρμας αφού δεν μεσολαβούν ιδιώτες για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής δημοπρασίας.

3. Επιλέγεται η εσωτερική ανάπτυξη για λόγους τεχνογνωσίας, δεδομένης της διαθέσιμης γνώσης που ήδη υπάρχει στους υπαλλήλους του Υπουργείου και που θα προκαλέσει αύξηση κόστους σε χρόνο και σε χρήματα για την μεταλαμπάδευσή της σε εξωτερικούς συνεργάτες.
4. Δεδομένης της ύπαρξης ήδη ανεπτυγμένης πλατφόρμας, το κόστος για την συντήρησή της είναι αναλογικά μικρότερο από αυτό της επαναδημιουργίας της.
5. Επιπλέον, ο εκ του μηδενός σχεδιασμός μιας τέτοιας πλατφόρμας απαιτεί πολύ χρόνο και απασχόληση μεγάλου αριθμού ανθρώπινου δυναμικού.

VII. Αντιρρήσεις για την λειτουργία του Δημοσίου ως προμηθευτή

Αν και αποτελεί αντικείμενο πολιτικής απόφασης η επιλογή για το αν το Δημόσιο θα λειτουργήσει τελικά ως προμηθευτής, για λόγους πληρότητας αναφέρονται σύνολο αντιρρήσεων που έχουν διατυπωθεί σε σχέση με τον ρόλο του Δημοσίου ως προμηθευτή²⁹.

- (1) Σκοπός λειτουργίας μιας Δημόσιας Υπηρεσίας δεν πρέπει να είναι το κέρδος.

Το πρώτο επιχείρημα αναφέρει ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει μια Δημόσια Υπηρεσία με τον ίδιο τρόπο που λειτουργεί μια ιδιωτική επιχείρηση.

Έχει ήδη αναφερθεί στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας εργασίας τι ορίζεται ως Δημόσιο στην εσωτερική έννομη τάξη και ως Αναθέτουσα Αρχή αντίστοιχα στην ευρωπαϊκή. Βασικό στοιχείο, ειδικά στην δεύτερη περίπτωση είναι ο σκοπός λειτουργίας του. Μια ιδιωτική επιχείρηση, ακόμα κι αν έχει υψηλό βαθμό κοινωνικής υπευθυνότητας, χαρακτηρίζεται από την τελική πρόθεσή, η οποία δεν είναι άλλη από αυτήν της κερδοφορίας. Από την άλλη μεριά, το Δημόσιο έχει σαν σκοπό την εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος ήτοι την εξυπηρέτηση κοινωνικών σκοπών, την προστασία ευπαθών κοινωνικών ομάδων κτλ.

Ως εκ τούτου, μια επιχειρηματική δραστηριότητα του Δημοσίου η οποία θα είχε ως σκοπό μόνο το κέρδος, φαίνεται αντίθετη με τον γενικότερο στόχο του κράτους.

Ως αντεπιχείρημα, μπορεί να αντιταχθεί ότι στην περίπτωση του Δημοσίου ως προμηθευτή, κύριος σκοπός δεν είναι η άντληση κέρδους. Στην πραγματικότητα, η εκποίηση οχημάτων και ειδών είναι μια «αναγκαστική» λειτουργία του κράτους, ώστε να προχωράει σε αυτό που για την λογιστική ονομάζεται «καταστροφή εμπορευμάτων». Επεξηγώντας, το σύνολο των στοιχείων που περιέρχονται στην ΔΔΔΥ, δεν θα μπορούσαν να αποθηκεύονται για πάντα, λόγω πεπερασμένου χώρου αποθήκευσης αλλά και λόγω ζητημάτων που σχετίζονται με την μόλυνση του περιβάλλοντος. Η εκποίησή τους, ουσιαστικά, τα διαγράφει από περιουσιακό στοιχείο του κράτους γεγονός που είναι απαραίτητο προκειμένου να υπάρχει ρεαλιστική απεικόνιση των παγίων του ενεργητικού του Δημοσίου (λογαριασμοί 10-15 και 16.00- 16.09)³⁰.

Επιπλέον, πολλά από αυτά, αποτελούν οχήματα ή υλικά των οποίων η αξία έχει αποσβεστεί και έτσι διατίθενται μόνο σε ειδικές κατηγορίες αγοραστών ήτοι σε εταιρίες ανακύκλωσης οι οποίες διαθέτουν την σχετική άδεια λειτουργίας. Με αυτόν τον τρόπο, το

²⁹ http://www.publicworks.org/wp-content/uploads/2013/10/Public-Works-Running-Government-like-a-Business_final-format.pdf

<http://www.scriptonitedaily.com/2013/04/04/you-cannot-run-a-public-service-like-a-business-and-heres-why/>

³⁰ <http://www.e-forologia.gr/lawbank/document.aspx?digest=543A3E4894A89600.1D031AEA53&version=1980/01/01>

κράτος, σε αρμονία με τον ρόλο του για την προστασία του περιβάλλοντος, έχει εξασφαλίσει ότι τα απαξιωμένα είδη που διαθέτει προς πώληση, αφενός δεν θα παραμένουν σε αποθήκες ώστε να αποτελούν εστία μόλυνσης και αφετέρου θα διατίθενται σε ειδικές κατηγορίες αγοραστών οι οποίες βάση ειδικών ρυθμίσεων δεσμεύονται για την ανακύκλωσή τους.

(2) Μία Δημόσια Υπηρεσία πρέπει να εξυπηρετεί κοινωνικούς σκοπούς.

Σε συνέχεια του προηγούμενου επιχειρήματος, αναφέρεται η υποχρέωση του κράτους ως κράτος δικαίου να παρέχει κοινωνικές υπηρεσίες και να μεριμνά για την εξυπηρέτηση σκοπών που σχετίζονται με το κοινό καλό. Κατά συνέπεια, στην λειτουργία του ως προμηθευτής, δεν υφίσταται κοινωνικός ρόλος και σκοπός.

Αντεπιχείρημα σε αυτήν την διαπίστωση, είναι ομοίως η επιχειρηματολογία που αναφέρθηκε σε σχέση με την προστασία του περιβάλλοντος η οποία αποτελεί κάθε αυτή σκοπό του δημοσίου.

Επιπλέον, η σύνδεση των εσόδων από εκποιήσεις με κοινωνικές δράσεις του Δημοσίου, όπως αυτές περιγράφονται στο κεφάλαιο Διενέργεια Δημοπρασιών, στην ενότητα 3, συγκλίνει στο γενικό πνεύμα λειτουργίας του κράτους για παροχή κοινωνικών αγαθών στους πολίτες.

Ειδικά την εποχή της Οικονομικής Κρίσης, όπου οι πόροι του κράτους είναι πολύ περιορισμένοι και οι ανάγκες για κοινωνικές παροχές ιδιαίτερα αυξημένες, η δημιουργία μιας πηγής εσόδων η οποία θα έχει ως κεντρικό στόχο την κάλυψή τους, θα αποτελέσει «ανάσα» για την συνέχεια διάθεσής τους ενώ θα καταστήσει περισσότερο εμφανές το κοινωνικό πρόσωπο του κράτους.

(3) Αδυναμία της Δημόσιας Υπηρεσίας να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις της αγοράς.

Συχνά διαπιστώνεται η αδυναμία των Δημόσιων Υπηρεσιών να ανταποκριθούν στους ρυθμούς και τις απαιτήσεις της αγοράς. Σε συνέχεια αυτού, κάθε δράση που σχετίζεται με την εμφάνιση του Δημοσίου ως προμηθευτή ήτοι ως ενεργού μέρους διάθεσης ειδών στην αγορά, θα αποτυγχάνει καθότι δεν θα μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτόν τον ρόλο.

Σε μεγάλο βαθμό, η παραπάνω διαπίστωση ισχύει. Σε αυτό όμως το σημείο αντιπαρατίθεται το γεγονός ότι το Δημόσιο πρέπει να βρει τον τρόπο να ανταποκρίνεται πιο γρήγορα και πιο αποτελεσματικά στις απαιτήσεις και τις ανάγκες της εποχής γενικότερα. Ήδη πραγματοποιούνται βήματα προς αυτήν την κατεύθυνση ιδιαίτερα με την βοήθεια της τεχνολογίας και την παροχή αναβαθμισμένων υπηρεσιών. Η ανάπτυξη της εφαρμογής της ηλεκτρονικής δημοπρασίας, ουσιαστικά μειώνει τους χρόνους απόκρισης

του Δημοσίου και καλύπτει αυτήν την δυσκολία και γραφειοκρατία που ισχύει μέχρι σήμερα στις δια ζώσης δημοπρασίες.

(4) Το Δημόσιο δεν έχει κίνητρα ώστε να λειτουργήσει αποδοτικά ως προμηθευτής.

Διατυπώνεται συχνά η αντίληψη ότι το κράτος στερείται κινήτρων για να λειτουργήσει ανταποδοτικά ως προμηθευτής.

Σε αυτή την διατύπωση, αντιτείνεται ότι αφενός στην συγκεκριμένη περίπτωση το κράτος δεν χρειάζεται κίνητρο προκειμένου να ασκήσει τον συγκεκριμένο ρόλο καθότι είναι υποχρεωμένο να το κάνει βάση νόμου και αφετέρου, η σύνδεση των εσόδων του με συγκεκριμένες δράσεις, δημιουργεί τυπική και ουσιαστική δέσμευση ήτοι κίνητρο, για την καλύτερη δυνατή λειτουργία του ως προμηθευτή.

VIII. Συμπεράσματα

Αρχικά, διατυπώθηκε η ανάγκη εύρεσης εναλλακτικής πηγή εσόδων η οποία δεν σχετίζεται με τους φόρους και τις κοινωνικές εισφορές οι οποίες, βάση της αναρτημένης μελέτης της Eurostat από δεδομένα που αντλήθηκαν στις 21.04.2015 για την Ελλάδα, αποτελούν τις κύριες πηγές εσόδων του κράτους. Η πηγή αυτή είναι τα έσοδα που προκύπτουν από τις εκποιήσεις κινητών στοιχείων του Δημοσίου με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται από την νομοθεσία και παρατέθηκαν στην παρούσα εργασία.

Αρμόδια για τις εκτέλεση των εκποιήσεων των εν λόγω ειδών είναι η Διεύθυνση Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού του Υπουργείου Οικονομικών η οποία τις πραγματοποιεί μέσω της διενέργειας δημοπρασιών.

Προς απόδειξη της διατύπωσης της ύπαρξης της συγκεκριμένης εναλλακτικής πηγής εσόδων ως σημαντικής πηγής, παρουσιάστηκαν στατιστικά στοιχεία για τα έσοδα της ΔΔΔΥ για τα έτη 2012 έως και το 2015, συμπεριλαμβανομένων των προβλέψεων για το τελευταίο δίμηνο του 2015 και ολόκληρου του έτους 2016, καθώς και τα κόστη λειτουργίας της.

Η συγκέντρωση ειδών και οχημάτων από την πλειοψηφία των Υπηρεσιών του Δημοσίου και η εκποίησή τους, αποτελούν υποχρέωση του κράτους βάση της υφιστάμενης νομοθεσίας. Η βελτιστοποίηση του τρόπου που αυτή θα πραγματοποιηθεί είναι ζήτημα επιλογής και συχνά συνδέεται με πολιτικές αποφάσεις των οποίων η παράθεση δεν αποτελεί αντικείμενο μελέτης της παρούσας εργασίας. Εν τούτοις, η σύνδεσή των εσόδων αυτών, με την ανάπτυξη κοινωνικών δράσεων, την αναχρηματοδότηση των Υπηρεσιών και την κάλυψη των δαπανών πραγματοποίησής τους αποτελούν ανατίρρητους στόχους της Υπηρεσίας όπως τείνουν να διαμορφωθούν για τον επιχειρησιακό προγραμματισμό του 2016.

Στα πλαίσια των δράσεων βελτιστοποίησης της διαδικασίας δημοπράτησης με σκοπό την μείωση των λειτουργικών εξόδων διενέργειάς της, την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες και την αύξηση των εσόδων από εκποιήσεις, μελετήθηκε η νέα δράση της ΔΔΔΥ που σχετίζεται με την επαναλειτουργία της διενέργειας Ηλεκτρονικών Δημοπρασιών. Προκειμένου να τεκμηριωθεί η εν λόγω επιλογή, χρησιμοποιήθηκε το τεχνοοικονομικό εργαλείο «Cost-Benefit analysis» με την διενέργεια των απαραίτητων συνεντεύξεων. Από την χρήση του προέκυψε το αδιαμφισβήτητο όφελος που θα προκύψει για το Δημόσιο, αν εκκινήσουν οι Ηλεκτρονικές Δημοπρασίες.

Οι εναλλακτικές μέθοδοι για την ανάπτυξη της διαδικασίας της Ηλεκτρονικής Δημοπρασίας είναι αντικείμενο προς μελέτη, αλλά εν προκειμένω παρατέθηκαν συνοπτικά, ενώ δικαιολογήθηκε η επιλογή της εσωτερικής (insource) ανάπτυξης μέσω της συντήρησης της υπάρχουσας πλατφόρμας, βάση των μελετών που έχουν συναφθεί.

Τέλος, παρατέθηκαν οι βασικές επιφυλάξεις που διατυπώθηκαν σε σχέση με την λειτουργία του Δημοσίου ως προμηθευτή και πραγματοποιήθηκε προσπάθεια αντιμετώπισής τους.

ΙΧ. Επίλογος

Σκοπός της εργασίας για την λειτουργία του Δημοσίου ως προμηθευτή (με τον τρόπο που ορίστηκε ο όρος «προμηθευτής» στην εισαγωγή της παρούσας) είναι η σφαιρική παράθεση των επιμέρους παραμέτρων που θα πρέπει να μελετηθούν για τον ανακαινισμένο αυτόν ρόλο του κράτους. Η ανάλυση σε βάθος όλων των παραμέτρων που σχετίζονται με την λειτουργία του Δημοσίου ως προμηθευτή δεν είναι δυνατή στα πλαίσια της παρούσας εργασίας, αλλά αποτελούν το έναυσμα για την διενέργεια μιας σε βάθος μελέτης στο αντικείμενο στα πλαίσια μιας εξειδικευμένης έρευνας.

Επιπλέον, στα πλαίσια των αναβαθμίσεων των παρεχόμενων υπηρεσιών του κράτους προς τους πολίτες, διατυπώθηκε η πρόθεση αντικατάστασης ή τουλάχιστον παράλληλης διενέργειας δημοπρασιών δια ζώσης (παραδοσιακή δημοπρασία) και ηλεκτρονικών δημοπρασιών. Ήδη, στο Υπουργείο, κατόπιν πρότασής μας, έχουν κατατεθεί προτάσεις και έχει συμπεριληφθεί η διενέργεια ηλεκτρονικών δημοπρασιών ως μέρος των επιχειρησιακών στόχων της ΔΔΥ για το 2016.

Το συγκεκριμένο θέμα, δεν φάνηκε να αποτέλεσε αντικείμενο βιβλιογραφικής μελέτης στο παρελθόν, στην Ελλάδα ή στο εξωτερικό, γεγονός που έγινε ιδιαίτερα αντιληπτό από την έλλειψη εύρεσης σχετικής βιβλιογραφίας. Εν τούτοις, χρησιμοποιήθηκε πληθώρα άλλων πηγών πληροφόρησης, με κυρίαρχο το διαδίκτυο και μεμονωμένες μελέτες ή άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά τα οποία αναφέρονταν σε επιμέρους ζητήματα που σχετίζονται με τον ρόλο του Δημοσίου ως προμηθευτή και τις ηλεκτρονικές δημοπρασίες. Ταυτόχρονα, χρησιμοποιήθηκαν εργαλεία και μέθοδοι που αντλούνται από την Οικονομική Επιστήμη, αφού πρώτα προσαρμοστήκαν στην πραγματικότητα του Δημοσίου. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε σχετική έρευνα τόσο στα αρχεία της ΔΔΥ και αντλήθηκαν πληροφορίες, οικονομικά στοιχεία κ.α., τα οποία επεξεργάστηκαν καταλλήλως και παρατέθηκαν. Τέλος, διενεργήθηκαν συνεντεύξεις με ερωτηματολόγια σε υπαλλήλους της Υπηρεσίας, οι οποίοι ασχολούνται κάθε αυτό με ζητήματα που σχετίζονται με την διενέργεια δημοπρασιών και την ηλεκτρονική δημοπρασία.

Την εποχή της Οικονομικής Κρίσης, είναι απαραίτητη η εύρεση εναλλακτικών πηγών άντλησης εσόδων για το κράτος, οι οποίες να είναι κοινωνικά αποδεκτές, να επιλύουν κατά το δυνατόν, περισσότερα από ένα προβλήματα και να αξιοποιούνται με τέτοιον τρόπο ώστε να μεγιστοποιείται η λαμβανόμενη ωφέλεια από αυτές.

Χ. Ευχαριστίες

Ευχαριστώ για την συνεργασία τους υπαλλήλους του Υπουργείου Οικονομικών:

- Α. Γιαλούρη Ειρήνη, Γενική Διευθύντρια Τελωνείων και Ειδικών Φόρων Κατανάλωσης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.
- Β. Κολυβοδιάκου Μαρίνα, Διευθύντρια της Διεύθυνσης Στρατηγικού Σχεδιασμού της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.
- Γ. Χριστόπουλο Ιωάννη, Διευθυντή της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.
- Δ. Κόκκορη Αγορίτσα, Προϊσταμένη Τμήματος Διοικητικής Υποστήριξης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών.
- Ε. Κοκκινάκη Ιάκωβο, Υπάλληλο Τμήματος Διοικητικής Υποστήριξης της Διεύθυνσης Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων του Υπουργείου Οικονομικών
Εξειδικευμένο σε ζητήματα ηλεκτρονικής δημοπρασίας.

Και φυσικά, ευχαριστώ θερμά την κα Μουκίου Χρυσούλα για την συνεργασία και την υποστήριξη στην εκπόνηση της παρούσας εργασίας.

XI. Βιβλιογραφία

(1) Βιβλία:

1. Το Δημόσιο Δίκαιο στον Αστερισμό της Οικονομικής Κρίσης, Προκόπης Παυλόπουλος, Εκδοτικός Οίκος Λιβάνη, Β' έκδοση- 2014.
2. *Austerity – The History of a Dangerous Idea*, M. Blyth, Oxford University Press, 2013.
3. Εισαγωγή στην Οικονομική, David Begg- S. Fischer- R. Dornbusch, Επιστημονική Βιβλιοθήκη Κριτική, 1998, Τόμοι Α Μικροοικονομική Ανάλυση και Β Μακροοικονομική Ανάλυση.
4. Στρατηγικό Μάρκετινγκ, Σιώμκος Γεώργιος, Εκδόσεις Σταμούλη, Β έκδοση- 2004.
5. Κοινωνικό- Οικονομική αξιολόγηση επενδύσεων και πολιτικών, Γεώργιος Ι. Μέργος, εκδόσεις Μπένου Γ, 2009.

(2) Διαδικτυακές πηγές:

1. https://www.teicrete.gr/users/kutrulis/Nomoi_DE/Nomothiki/Nde_135-1.htm : Ορισμός «Δημοσίου»: Μ. Κουτρούλης 2003, ΤΕΙ Κρήτης.
2. <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSGL-C117/130/944,3465/> : Κεφάλαιο 10- Τα Δημόσια Οικονομικά.
3. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Government_finance_statistics/el : Στατιστικές Δημοσίων Οικονομικών
4. http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:Social_contributions
5. <http://ebooks.edu.gr/modules/ebook/show.php/DSEPAL-C105/211/1478,4920/>
6. Η καμπύλη του Laffer και η Ελλάδα - euro2day.gr.html
7. http://oikonomica.com/2014/09/19/supply_side_economics/
8. <http://www.marketingweek.gr/default.asp?pid=9&la=1&cID=1&arID=48515>
9. <http://www.oddy.gr/main.php?cat=5>
10. <http://www.oddy.gr/main.php?cat=16>
11. https://www.mindtools.com/pages/article/newTED_08.htm
12. http://www.referenceforbusiness.com/knowledge/Online_auction_business_model.html
13. <http://www.e-forologia.gr/lawbank/document.aspx?digest=543A3E4894A89600.1D031AEA53&version=1980/01/01>
14. http://www.publicworks.org/wp-content/uploads/2013/10/Public-Works-Running-Government-like-a-Business_final-format.pdf
15. <http://www.scriptonitedaily.com/2013/04/04/you-cannot-run-a-public-service-like-a-business-and-heres-why/>
16. <http://www.forbes.com/sites/danielmitchell/2012/04/15/the-laffer-curve-shows-that-tax-increases-are-a-very-bad-idea-even-if-they-generate-more-tax-revenue/>
17. <http://www.laffercenter.com/the-laffer-center-2/the-laffer-curve/>
18. <https://www.imf.org/external/pubs/ft/wp/2008/wp0807.pdf>
19. <http://pareto.uab.es/jpanades/papers/laffer%20curver.pdf>
20. http://oikonomica.com/2014/09/19/supply_side_economics/
21. <http://www.marketingweek.gr/default.asp?pid=9&la=1&cID=1&arID=48515>

(3) Νομοθεσία:

1. Ευρωπαϊκή Οδηγία Εναρμόνισης 2004/18/ ΕΚ, αρ. 1 παρ. 2.
2. Ευρωπαϊκή Οδηγία Εναρμόνισης 2004/18/ ΕΚ, αρ. 1 παρ. 9.
3. ΥΑ 2/84797/0025 (ΦΕΚ 2742/25.11.2011), άρθρο 1 και 2.
4. ΠΔ 111 ΤΟΥ 2014 (ΦΕΚ 178/ 29.08.2014), άρθρο 89.

(4) Άλλες:

1. Οικονομική Κρίση και Δημόσιο Δίκαιο, Χ. Μουκίου, Διαλέξεις.
2. Δημόσιες Συμβάσεις και Κρατικές Ενισχύσεις, Χ. Μουκίου, Διαλέξεις.
3. Global Review of Innovation Intelligence and Policy Studies, Mini Study 10 Innovation in the public sector, (Hugo Thenint, LL&A), 2010.
4. Έρευνες και μελέτες για την εφαρμογή της Ηλεκτρονικής Δημοπρασίας του ΟΔΔΥ ΑΕ.

XII. Παραρτήματα